Cena za egzemplarz 15 groszy. Cena za egzemplarz 15 groszy

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GORNOŚLĄZAK wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3.— zł.

Przez lud — dla ludu!

TELEFON Nr. 1414.

OGŁOSZENIA oblicza się na wiersze milimetrowe. — Wiersz milimetrowy kosztuje 15 groszy. — Wiersz reklamowy 60 gr.

REDAKCJA I EKSPEDYCJA znajduje się w Katowicach. ul. Św. Stanisława 4.

Nr. 272 — Katowice, niedziela 24-go listopada 1929. — Rok 28

Proces o pobicie artystów w Opolu.

Opole. (Tel. wł.) Rozprawa przed sądem apelacyjnym w sprawie o pobicie artystów polskich w Opolu, odbędzie się dopiero w przyszłym roku i to nie wcześniej, jak w maju.

Niesłuszne posądzenie o szpiegostwo.

Wrocław. (Tel. wł.) Pisma niemieckie podały wiadomość, w związku z aferą Lampla, oskarżonego o mord kapturowy, że zamordowany Koehler był szpiegiem polskim. Rzucenie tego podejrzenia miało niewątpliwie na celu usprawiedliwić mordercę. Obecnie sędzia śledczy w Nysie ogłasza, że dotychczas nie ujawniono żadnych danych, które wskazywałyby na to, że Koehler był szpiegiem. Mimoto wszczęto dochodzenie w tym kierunku.

Rocznica oswobodzenia Lwowa.

Lwów. W piątek obchodzono tu 11-tą rocznicę oswobodzenia Lwowa. Staraniem komitetu obywatelskiego odbyła się ogodz. 8,30 na rynku uroczystość wywieszenia flagi państwowej na wieży ratuszowej. Przed gmachem ratusza zgromadzili się przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych, korpus oficerski, Ztw. Obrońców Lwowa oraz delegacje stowarzyszeń i instytucyj ze sztandarami. Ustawiony na wieży ratuszowej trębacz 14 p. uł. odegrał hejnał, poczem przy dźwiękach hymnu państwowego zaciągnięto na maszt flagę państwową. Z rynku przedstawiciele władz i związków udali się do katedry, gdzie o godz. 9 rano odprawiona została uroczysta msza święta. (PAT.)

Termin sesji Rady Ligi Narodów.

Genewa. Sir Eric Drummond podał do wiadomości wszystkich państw, będących członkami Ligi Narodów, depeszę ministra Grandiego, w której ten ostatni prosi o rozważenie możliwości przyspieszenia sesji Rady Ligi, ze względu na to, że wyznaczony obecnie termin koliduje z terminem konferencji morskiej. (PAT.)

Amnestja dla separatystów.

Berlin. W Essen, utworzył się komitet obywatelski, który w związku z opróżnieniem Nadrenji zamierza podjąć akcję w kierunku uzyskania zgody rządu na ogłoszenie amnestji dla osób, skazanych w czasie walk o Nadrenję. Komitet wystosował pismo do ministra terenów okupowanych, Wirtha. (PAT.)

Trudności w utworzeniu większości rządowej w Czechosłowacji.

Praga. W związku z nową sytuacją w tworzeniu gabinetu przybył do Pragi ze swej letniej siedziby prezydent Masaryk i przyjął na posłuchaniu premjera Udrżała, który mu złożył sprawozdanie z przebiegu rokowań międzypartyjnych nad utworzeniem koalicji rządowej. Prezydent pozostaje z premierem w ścisłym kontakcie.

Według tut. opinji nieoficjalnej sytuacja utworzenia gabinetu, znajduje się właściwie w tym samym punkcie co przed 3 tygodniami. (PAT.)

Propaganda przeciwko Polsce w Gdańsku.

Gdańsk. Nacjonaliści niemieccy zorganizoawli w ostatnich dniach w Gdańsku i jego okolicach szereg zgromadzeń, mających charakter propagandy, skierowanej z jednej strony przeciwko Polsce, a z drugiej strony przeciw obecnemu senatowi w. m. Gdańska, w którym decydującą rolę odgrywają socjal-demokraci.

Na jednem z tych zgromadzeń przewodniczący gdańskiej rady miejskiej, Brunzen, wystąpił przeciwko zamierzonemu przez senat gdański projektowi ustawy o wysiedleniu z Gdańska robotników zagranicznych. Na innem zgromadzeniu prezes krajowego sądu gdańskiego, a zarazem poseł nacjonalistyczny do sejmu gdańskiego, Bogden, atakował gwałtownie senat gdański z powodu zaniechania przez senat odwoływania się w sprawach spornych polsko-gdańskich do interwencji Ligi Narodów. (PAT.)

Chłopi niemieccy przeciwko traktatowi z Polską.

Berlin. Na zjeździe przedstawicieli chrześcijańsko - narodowej partj chłopskiej wygłosił poseł Doebrich przemówienie, zwracając się w niezwykle ostry sposób przeciwko zawarciu traktatu handlowego z Polską na zasadzie największego uprzywilejowania i przyznania Polsce kontyngentu nierogacizny. Mówca podkreślił, iż poza zawarciem traktatu grozi Niemcom inne niebezpieczeństwo w Polsce, a mianowicie polsko-niemiecka umowa likwidacyjna. Umowa ta oznacza według mówcy likwidację całej dotychczasowej niemieckiej polityki na wschodzie. (PAT.)

Uchwały nacjonalistów niemieckich.

Berlin. Zarząd stronnictwa niemiecko-narodowego zaaprobował jednogłośnie program polityczny, przedłożony przez przewodniczącego stronnictwa posła Hugenberga.

Program ten występuje zdecydowanie przeciwko planowi Younga, zapowiadając, iż w Niemczech nie będzie spokoju tak długo, jak długo plan Younga będzie miał zastosowanie.

Omawiając sytuację wewnętrznopolityczną, program zwraca się z zarzutem pod adresem stronnictw mieszczańskich, iż dzięki ich poparciu tylko możliwa jest hegemonja socjalistycznej mniejszości.

Stronnictwo niemiecko - narodowe popierać będzie — według tego programu — wszelkie zarządzenia i kroki, zmierzające do poprawy położenia, w jakiem znajduje się rolnictwo w Niemczech. Warunkiem przeprowadzenia wszystkich postulatów agrarnych jest — zdaniem programu — obalenie hegemonji marksismu. Tylko dzięki tak silnemu stanowisku socjalistów możliwe są rokowania polsko-niemieckie o traktat handlowy, którego zawarcie zagraża całemu rolnictwu niemieckiemu, a zwłaszcza we wschodnich prowincjach.

Rosja niezadowolona z układu polsko-niemieckiego.

Berlin. Tel. Union dowiaduje się, że zastępca sowieckiego komisarza spraw zagranicznych, Karachan, w czasie swego pobytu w Berlinie nie złożył wprawdzie wizyty oficjalnej ministrowi spraw zagranicznych Curtiusowi, nawiązał jednak kontakt z miarodajnymi czynnikami w sprawach politycznych niemieckiego urzędu spraw zagranicznych. W rozmowach tych wysuniętą miała być sprawa zawartej ostatnio między Polską a Niemcami umowy likwidacyjnej, której znaczenie strona rosyjska bardzo wysoko ocenia. Karachan podkreślił zwłaszcza, że umowa likwidacyjna przyczyniła się do silnego wzmocnienia znaczenia politycznego Polski w Europie wschodniej z poowdu, że Polska pozbyła się w ten sposób za jednym zamachem wszystkich, skierowanych przeciwko niej przed Sądem Rozjemczym w Paryżu i przed Trybunałem Międzynarodowym w Hadze, pretensyj, których wynik zapowiadał się dla strony polskiej niekorzystnie. Karachan wyraził ponadto obawę, iż stanowisko polskie wyzyskane być może przez nią do nowych nieustępliwych kroków w stosunku do Rosji. (PAT.)

Klęska Chińczyków.

Moskwa. Według doniesień z Habarowska oddział specjalny armji Dalekiego Wschodu, po odrzuceniu w dniu 17 b. m. ofenzywy wojsk chińskich, przeszedł do ataku i zmusił Chińczyków do wycofania się poza granice sowieckie. Do niewoli wzięto zgórą 8 tys. żołnierzy i 300 oficerów chińskich. Zdobyto 10 tys. karabinów, wiele armat i znaczne zapasy materjałów wojennych. (PAT.)

Kongres „Odrodzenia“

W dniach 17—19 listopada odbył się w Warszawie Kongres „Odrodzenia“. Organizacja ta, założona przed dziesięciu laty w Warszawie, jest obecnie jedną z najpotężniejszych organizacyj akademickich, wydała już spory zastęp działaczy, którzy zorganizowani są w Związki Senjorów „Odrodzenia“, a ponadto stworzyła Chrześcijański Związek Młodzieży Pracującej „Odrodzenie“.

Kongres rozpoczął się pontyfikalną Mszą św., odprawioną w kościele św. Anny przez Ks. Kard. Kakowskiego. Podniosłe kazanie wygłosił Ks. Arcybiskup Teodorowicz. W nabożeństwie uczestniczyli liczni przedstawiciele władz i bratnich organizacyj katolickich, oraz tłumy młodzieży akademickiej. Po nabożeństwie uczestnicy Kongresu udali się w imponującym pochodzie na grób Nieznanego Żołnierza, gdzie złożono wieniec z napisem „II Kongres „Odrodzenia“ poległym bohaterom“.

Tegoż dnia w pięknej sali Rady Miejskiej odbyło się posiedzenie inauguracyjne. Zagaił je Prezes Komitetu Wykonawczego „Odrodzenia“ p. Kazimierz Malko, witając gości, wśród których byli: minister Niezabytowski, jako przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej, Ks. Nuncjusz Marmaggi, ks. Prymas Hlond, ks. Kard. Kakowski, Ks. Arcb. Ropp, Księża Biskupi Gall i Szlagowski i wiele innych wybitnych osobistości. Na wniosek p. Malki powołano jednogłośnie Prezydjum, do którego weszli przedstawiciele wszystkich Kół Odrodzenia“ z panem Antonim Chacińskim, jednym z twórców „Odrodzenia“ na czele. Następnie Ks. Dr. Władysław Lewandowicz wygłosił referat o dotychczasowej działalności i dążeniach „Odrodzenia“. Mówca, który przed dziesięciu laty jeszcze jako akademik organizował „Odrodzenie“ na terenie uniwersyteckim, przedstawił pomyślny rozwój ruchu. Z małych początków rozwinęło się „Odrodzenie“ w silną organizację, działającą nietylko na terenie akademickim, lecz także prowadzącą oświatową pracę społeczną na terenie robotniczym, utrzymującą kontakt z młodzieżą zagraniczną i przyczyniającą się w ten sposób do podniesienia powagi naszej Ojczyzny. Ksiądz Lewandowicz wykazał też, że „Odrodzenie“ trafnie odgadywało drogi, po których pójdzie w Polsce akcja katolicka i swą konsekwentną praca zmusiło inne organizacje akademickie do zmieniania swych programów w duchu katolickim. Przemówienie K. Lewandowicza uzupełnił p. Tadeusz Błażejewicz, członek grupy Senjorów „Odrodzenia“, która już za czasów zaborczych działała w duchu katolickim.

Następnie rozpoczęły się przemówienia powitalne. Pierwsze wygłosił minister Niezabytowski, bardzo serdecznie witając „Odrodzeniowców“ i życząc im, by wykonali wielkie zadania, które przed nimi stoją. Dalej przemawiał imieniem Episkopatu czeskiego Opat Wykoukal, reprezentant Opata-Prymasa zakonu OO. Benedyk-

tynów. Imieniem młodzieży francuskiej przemawiał Ks. Pelletier. Potem zabierali głos przedstawiciele kilkunastu wielkich organizacyj katolickich starszego społeczeństwa oraz przedstawiciele różnych organizacyj akademickich. Wszyscy życzyli „Odrodzeniu", by jaknajpomyślniej postępowało ku urzeczywistnieniu ideałów katolickich. Na zakończenie przemówił Ksiądz Kardynał Kakowski. Dostojny mówca stwierdził, że katolicki ruch akademicki rozwija się pomyślnie i że duch Polski wszedł na drogę powrotu do Boga: Grożą nam jeszcze wprawdzie różne niebezpieczeństwa ze strony sekciarstwa i masonerji, ale Kościół zwycięży a wraz z nim i młodzież „Odrodzeniowa" urzeczywistni swe piękne ideały.

Wieczorem uczestnicy Kongresu zebrali się w Teatrze Wielkim na przedstawieniu „Pan Twardowski".

W drugim dniu Kongresu obradowały Komisje. Wygłoszono szereg referatów, które dowiodły, że członkowie „Odrodzenia" doskonale pojmują swe obowiązki wobec Kościoła i Ojczyzny, że głęboko rozumieją prawa i obowiązki, które w życiu jednostkowem oraz społecznem nakłada nauka katolicka. Między innemi w Komisji Ideowej pod przewodnictwem Ks. Prof. A. Szymańskiego z Lublina przemawiali p. Świeżawski, ks. Wojsa i inż. Strzeszewski. Tematem obrad była Deklaracja Ideowa „Odrodzenia", która zostanie pogłębiona i rozszerzona. W Komisji Programowo-Organizacyjnej omawiano metody pracy, któreby pozwoliły ideologji „Odrodzenia" jeszcze silniej oddziałać na życie akademickie, oraz utwierdzić jej wpływ na życie polskie.

W Komisji Ogólnej mówili: Dr. Wł. Kucharek o Ustawodawstwie małżeńskim w Polsce, Dyr. Br. Załuski o Zagadnieniach wychowania narodowego, p. T. Błażejewicz o Obyczajowości społecznej, Dr. Kazimierz Marjan Morawski o prasie katolickiej i Ks. Prof. Kowalski na temat „studjum" katolickie".

Wieczorem odbyła się w Sali Rady Miejskiej uroczysta akademja ku czci Św. Pawła. Wspaniałe przemówienie o życiu św. Pawła i o Jego apostolskiej działalności, która powinna być przykładem dla współczesnych działaczy katolickich, wygłosił Ksiądz Arcb. Teodorowicz. Następnie p. Śliwicki deklamował list św. Pawła do Koryntjan, poczem uroczyście ogłoszono św. Pawła Patronem Ruchu Odrodzeniowego.

Obrady Kongresu toczyły się w salach Theologicum przy ul. Traugutta. Oprócz kilkuset akademików, przybyłych z całej Polski, mnóstwa senjorów „Odrodzenia" i młodzieży robotniczej, uczestniczyli w Kongresie przedstawiciele młodzieży zagranicznej.

Kongres był wielką manifestacją młodego pokolenia katolickiego. Wykazał, że tworzy się w Polsce wielka potęga ideowa, która w niedalekiej przyszłości może decydująco wpłynąć na losy naszej Ojczyzny.

Przegląd polityczny

Nowe awantury studentów czeskich.

Po chwilowem uspokojeniu się antyżydowskich wystąpień studentów niemieckiego uniwersytetu doszło znowu do nowych zajść, tym razem między studentami uniwersytetu i politechniki czeskiej, a policją. Na czwartek, mianowicie zapowiedziany był wiec studentów obu uczelni czeskich, celem zaprotestowania przeciwko zbyt wielkiemu napływowi cudzoziemców zwłaszcza na wydział lekarski, oraz celem domagania się wprowadzenia numerus clausus. Wiec odbył się spokojnie. Po wiecu studenci udali się grupami na plac św. Wacława, celem zorganizowania pochodu przed ministerstwem szkolnictwa, gdzie delegacja studentów miała wręczyć ministrowi memorjał. Tymczasem policja wezwała grupki studentów do rozejścia się, w obawie, aby nie doszło do ekscesów, jakie miały miejsce w ciągu ostatnich dwóch dni na uniwersytecie niemieckim. Gdy studenci wezwania tego nie usłuchali zaatakowała ich policja zarówna piesza jak i konna, posługując się gumowemi pałkami i bijąc nietylko studentów, ale i przechodniów. Studenci zostali rozproszeni, przyczem kilkunastu jest pobitych nawet ciężko i poranionych.

W Bratysławie studenci zorganizowali wiec protestujący przeciwko napływowi cudzoziemców na tym uniwersytecie. Wiec miał charakter antyżydowski.

Spisek monarchistyczny w Austrji.

W Austrji duże wrażenie wywołały ataki prasy jugosłowiańskiej przeciwko Heimwehrze i dr. Seiplowi. Prasa jugosłowiańska twierdzi, że Heimwehra należy do międzynarodowego spisku, mającego na celu przywrócenie panowania Habsburgów i zmianę stosunków w Środkowej Europie. Główną rolę odgrywają w tej akcji sprzysiężenia monarchistycznego Włochy i Węgry, którym chodzi o izolację Jugosławji. Ostrą kampanję przeciwko tym atakom prasy jugosłowiańskiej podjęła chrześcijańsko-społeczna „Reichspost". Także „Neue Freie Presse" polemizuje w artykule wstępnym z wywodami prasy jugosłowiańskiej i wskazuje na bezpodstawność obaw tej prasy. Jeżeli Austrja stara się utrzymać przyjazne stosunki z Włochami, to jest to zrozumiałe, ze względu na konieczność uzyskania pożyczki zagranicznej i nie można się w tym fakcie dopatrywać żadnego stanowiska wrogiego wobec Jugosławji.

Przygotowania do konferencji

Na zaproszenie rządu angielskiego zwołującego morską konferencję rozbrojeniową na dzień 21 stycznia 1930 r. wyraziły już swą zgodę Stany Zjednoczone, Francja i Włochy. Również w najbliższym czasie spodziewana jest odpowiedź rządu japońskiego. Rząd angielski proponuje, aby program prac konferencji oraz ilość i rodzaj poszczególnych komisyj, które mają być powołane przez konferencję, były ustanowione jeszcze przed rozpoczęciem prac dnia 21 stycznia 1930 roku. Jest to konieczne w tym celu, aby konferencja zakończyła swe prace w jak najkrótszym czasie t. zn. najpóźniej przed Wielkanocą. Rządy Francji, Japonji i Italji proszone są o to, aby wydelegowały na konferencję specjalnych delegatów, nie ograniczając się do mianowania swymi przedstawicielami obecnych swych posłów w Londynie. Zgromadzenie Ligi Narodów zwołane zostanie na dzień 27 stycznia, przyczem gdyby w pracach zgromadzenia nie mógł wziąć udziału Henderson, zastąpiłby go podsekretarz stanu Dalton.

Ukarana niedyskrecja urzędnika ministerjalnego.

Komisja dyscyplinarna francuskiego ministerstwa spraw zagranicznych rozpatrywała ostatnio słynną w swoim czasie aferę Horanna, dziennikarza amerykańskiego, który w roku 1928 opublikował francusko-angielską umowę o porozumieniu morskiem. Horana wówczas wysłano z Francji, a dziennikarza francuskiego del Planque i urzędnika ministerstwa spraw zagranicznych de Noble, zamieszanych w tę aferę, przekazano władzom prokuratorskim. Sprawę sądową przeciwko nim umorzono wobec braku cech przestępstwa, jedynie teraz, komisja dyscyplinarna zawiesiła w urzędowaniu de Noble na 2 lata.

Wybory meksykańskie.

Według ostatnich doniesień z Nowego Jorku, przebieg wyborów prezydenta Meksyku był niezmiernie krwawy. Ogółem w starciach poniosło śmierć 20 osób. Liczba rannych przekracza 70 osób. Do najkrwawszych starć doszło w stolicy Meksyku. Zwolennicy kandydata na prezydenta Pascuala Ortiba Rubio dokonali napadu na propagandowe biuro wyborcze przeciwników. Doszło do długotrwałej strzelaniny, w której poniosło śmierć 6 osób. Również na prowincji zwolennicy Rubio dokonali licznych napadów terorystycznych na lokale wyborcze swoich przeciwników. M. in. w mieście Cecilia w pobliżu Tampico odniosło ciężkie rany 16 osób. W samem Tampico również są zabici i ranni. Według doniesień z Vera Cruz w starciu poniosły śmierć 4 osoby. Ciężko rannych jest 22 osób. Konsulat amerykański w Vera Cruz był otoczony specjalną opieką policji, która nie dopuszczała do zajść w okolicach konsulatu. Również gmach poselstwa Stanów Zjednoczonych w stolicy Meksyku był pilnie strzeżony. Według prowizorycznych obliczeń zwycięstwo w wyborach odniósł Rubio.

SELMA LAGERLÖF.

Rzeczywistość.

Dwaj bracia. VIII

Skoro przyniosą długie rzemienie i podłożą je pod trumnę, wszyscy patrzeć będą z największą uwagą. A jak pięknego stróża kościelnego mają w Swarstsiö! Jest to stary żołnierz, ale wygląda na marszałka. Ma białe, krótko przystrzyżone włosy, wąsy podkręcone i brodę spiczastą. Jest wysoki, smukły i chodzi wyprostowany krokiem lekkim, a pewnym. W niedzielę nosi tużurek dobrze wyczyszczony z pięknego sukna. To on idzie na czele orszaku. Za nim postępuje mistrz ceremonji, wybrany z pomiędzy twoich znajomych, który trzyma czarny kij w dłoni. Może mniejsze wywierać będzie wrażenie od kościelnego stróża. Kapelusz jego bywa za szeroki lub niemodny. Jest przytem zażenowany. Ale kiedyż ten, co niesie kij żałobny, nie czuje się zażenowanym? Potem idziesz ty, w trumnie swej, z sześcioma grabarzami, a za tobą pastor, zakrystjan, cała wieś, gmina. Możesz być pewny, że wszyscy parafjanie pójdą za tobą aż na cmentarz. I zauważ, że wszyscy mieć będą wygląd skromny, ubogi. Nie są to wykwintni ludzie z miasta, ale prości ludzie z Swarstsiö. Wśród nich jeden człowiek jest tylko wielki i czcigodny: ty, w twojej trumnie, ty co umarłeś.

Tamci wstaną nazajutrz do ciężkiej, prostej pracy. Siedzieć będą w swych chatach, odziani w stare, połatane szaty. Cierpieć będą nadal, przygnębieni i upokorzeni ubóstwem. Gdyby jaki cudzoziemiec szedł za twoim pogrzebem, odczuwałby większą melancholję, patrząc na tych którzy idą za tobą, aniżeli myśląc o tobie. Nigdy już badać nie będziesz, czy aksamitny kołnierz twego tużurka nie staje się białym na brzegach, lub składać szalika fularowego w fałdy, kryjące dziury. Ani prosić kupców miejskich, by dawali ci towar swój na kredyt. Odczuwać już nie będziesz, że słabną ci siły, ani oczekiwać dnia, gdy staniesz się ciężarem dla gminy. A z tych, co ci towarzyszą, wszyscy bez wyjątku myślą, że lepiej jest wznieść się do nieba na białych skrzydłach poranku, aniżeli znosić życie o troskach niezliczonych.

Gdy orszak dotrze do muru cmentarnego, rzemienie żałobne zastąpione zostają przez silne powrozy. Grabarze wchodzą na kopiec i opuszczają trumnę. Następnie zakrystjan zbliża się aż do krawędzi dołu i zaczyna śpiewać: „Idę ku śmierci wszędzie, gdzie idę..." Psalm ten śpiewa sam. Ani pastor, ani nikt z parafjan nie wtóruje mu. Zakrystjan zmuszony jest śpiewać, bez względu na siłę wiatru lub oślepiające promienie słońca, padające mu prosto w twarz.

Zakrystjan jest stary: nie wiele pozostało mu głosu. Wie dobrze, że dziś nie śpiewa nad umarłymi tak, jak dawniej, za czasów swej młodości. Śpiewa jednakże; fach go do tego zmusza. Gdy zupełnie zabraknie mu głosu, nędza go czeka. A zatem kiedy śpiewa stary zakrystjan, cała parafia jest zaniepokojona: zadają sobie pytanie, czy starczy mu głosu aż do końca psalmu. Nikt inny nie śpiewa; nie jest to we zwyczaju. Nie śpiewa się nigdy na cmentarzu w Swarstsjö. Nie śpiewa się nawet w kościele, z wyjątkiem tylko pierwszego hymnu rannego na Boże Narodzenie.

Wszelako, wsłuchując się dobrze, żauważonoby, że zakrystjan nie śpiewa sam. Wtóruje mu inny głos, ale tak zupełnie podobny, że oba razem zlane jeden głos tylko tworzą. Ten drugi głos należy do małego starca w długiem, szarem, prostem odzieniu. Człowiek ten jest jeszcze starszy od zakrystjana, ale usiłuje dopomódz mu całym zasobem swego głosu. Jest to najdokładniej jednakowe brzmienie. Wydawałoby się to dziwnem, gdyby się nie zauważyło, że staruszek ma również taki sam nos, taką samą brodę, takie same usta, tylko starsze, bardziej zniszczone życiem. Domyślamy się wówczas, że jest bratem zakrystjana i wiemy, dlaczego przychodzi mu z pomocą.

Nie powodziło mu się nigdy; człowiek ten miał zawsze same nieszczęścia. Zbankrutował i w nieszczęściu swem pociągnął za sobą brata, który z jego winy zaznał tak wiele kłopotów. Zakrystjan próbował ratować go, ale on nie należy do ludzi, których interesa dałyby się rozwikłać. Nie opuszczała go bieda, a zbywało mu na prawdziwej mocy. Brat jego był jasnem światłem rodziny; on zaś jedynie brał i brał, nigdy nic wzamian nie dając. Wielki Boże, co mógłby dać? Zobaczcie jego szałas w lesie. Czuł dobrze, iż zawsze był ociężały i smutny, udręczeniem dla brata i wszystkich.

Ale ostatniemi czasy stał się ważną osobą: mógł cośkolwiek dać z tego, co otrzymywał. Pomaga teraz bratu, który był jedyną radością jego życia. Pomaga mu śpiewać i tym sposobem strzeże go od utraty miejsca. Nie wchodzi do kościoła, zdaje mu się bowiem, że wszyscy patrzą na niego, gdyż niema czarnego ubrania. Ale co niedziela staje przed gminą; i jeżeli znajduje się tam trumna, idzie za nią aż na cmentarz. Czyni z siebie ofiarę, pokazując się w starem, szarem swem odzieniu; i nędznym swym głosem podtrzymuje głos brata. Wie, że bardzo źle śpiewa; trzyma się na uboczu, z tyłu, za wszystkiemi i nie śmie zbliżyć się do grobu. Lecz, jeżeli omdleje głos brata, zastąpi go swoim.

(Ciąg dalszy nastąpi).

WIADOMOŚCI ZE ŚLĄSKA

Niedziela ostatnia po Zielon. Świątk.

Niedziela 24 listopada

Św. Jana od Krzyża, kapłana wyznawcy, * 1542, † 1591.

Św. Chryzogona z Akwilei, męcz. † 303.

SŁOW.: DAROSŁAW.

Chociaż żyjemy, Panu żyjemy, chociaż umieramy, Panu umieramy. Choć tedy żyjemy, choć umieramy, Pańscy jesteśmy. (Rzym XIV. 8.)

Zdania:

Przestroga, dana z dobrocią, więcej zdziałać może, niż wyrzuty pełne goryczy.

Pociecha koi srodze dotknięte serce, dobra rada budzi w niem nowe nadzieje; dopiero czyn daje jedno i drugie: ukojenie i nadzieję.

Kalendarz astronomiczny: Słońce wsch. o godz. 7.10. zach. o godzinie 15.51. — Księżyc wsch. o godz. —.—, zach. o godz. 13.28.

Długość dnia 8 godz. 41 min. — Zmiany powietrza: mgliste i opad śnieżny. Jutro: wilgotne, wietrzno.

Jutro poniedziałek, 25 listopada: św. Katarzyny dziewicy i męczenniczki.

Województwo śląskie.

* **Żądania robotników hutniczych.** Z początkiem przyszłego tygodnia odbędzie się posiedzenie Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej w sprawie żądań, wysuniętych przez robotników, zatrudnionych w hutnictwie żelaznem na Górnym Śląsku.

* **Zjazd Legjonistów.** Zarząd Oddziału Zw. Legjonistów w Katowicach zawiadamia członków, że nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w niedzielę, t. j. 24 b. m. o godz. 10 w sali posiedzeń magistratu w Katowicach.

Z Katowickiego.

Katowice. (Samobójstwo uczenicy). Trzynastoletnia uczenica szkoły wydziałowej, Mirosława Pichlerówna z Katowic, rzuciła się pod pociąg, ponosząc śmierć na miejscu. Według zeznania rodziców nieszczęśliwej dziewczyny, przyczyną samobójstwa był rozstrój nerwów. Zwłoki Pichlerówny znaleziono niedaleko dworca kolej. w Murckach, powiat pszczyński.

— (Uchwały Związku Pocztowców.) Pod przewodnictwem prezesa Kuczewicza odbyło się w piątek miesięczne zebranie Związku Pracowników Pocztowych, Telegraficznych i Telefonicznych Rzplitej koło I. Katowice, na którem uchwalono jednogłośnie następujące rezolucje:

1. Pocztowcy katowiccy proszą zarząd okręgowy, aby zwrócił się z apelem do wszystkich pocztowców swego okręgu w Województwie Śląskiem, by nie dawali posłuchu niepoczytalnym demagogom partyjnym, lecz aby stali wiernie przy rządzie. 2. Zebrani pocztowcy katowiccy ufają w zupełności, że tylko ci, których hasłem jest „wszystko dla państwa“, mogą nam zgotować pewne jutro; 3. Zebrani pocztowcy katowiccy składają tą drogą hołd Najwyższej Głowie Państwa, Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej prof. Ignacemu Mościckiemu, oraz niestrudzonemu bojownikowi o wolność i niepodległość Polski Pierwszemu Marszałkowi Polski Józefowi Piłsudskiemu; 4. Zebrani pocztowcy katowiccy przyłączają się do Narodowo-Chrześcijańskiego Bloku Gospodarczego przy wyborach do Rady Miejskiej; 5. W końcu zebrani pocztowcy oświadczają, że posiadają pełne zaufanie do swych naczelnych władz związkowych.

— (Nagły zgon). Cieśla Piotr Pyrosz z Katowic zmarł nagle podczas wykonywania pracy zawodowej. Śmierć zaskoczyła go w mieszkaniu Karola Kubiny przy ulicy Stawowej w Katowicach, gdzie naprawiał podłogę. Przyczyną śmierci był paraliż.

— (Zasądzenie szofera). Dnia 1 października roku bieżącego wydarzył się w Katowicach wypadek samochodowy. Auto, którem kierował szofer Henryk W. z Czeladzi, przejechało 6-letniego Ig. Minasa z Katowic. Chłopak zmarł w szpitalu wskutek pęknięcia czaszki. Kierowca samochodu W. odpowiadał w tych dniach przed sądem. Stwierdzono, że przyczyną wypadku była zbyt szybka jazda. Szofer został skazany na 3 miesiące więzienia, jednakże karę odroczono.

Załęże w Katowickiem. (Wypadek na ulicy). Marjan Kondrat z Załęża przechodziła przez ulicę. Nagle została ona pchnięta przez Józefa Hoffmanna i upadła tak nieszczęśliwie, że złamała sobie rękę.

Mysłowice. (Rozbudowa centralnej targowicy). Spęd trzody chlewnej do nowej centralnej targowicy stale wzrasta. Z tego powodu powstał projekt budowy nowej rezerwowej hali dla 2 tysięcy świń. Magistrat mysłowicki nie jest przeciwny dalszej rozbudowie nowej targowicy.

Nikiszowiec w Katowickiem. (Kopalnia poszukuje robotników). Zarząd kopalni Giesche'go poszukuje 200 silnych robotników w wieku do 36 lat. Robotnicy będą zatrudnieni w kopalni pod ziemią. Zgłosić należy się osobiście w czasie od godz. 13.30 do 15 w kancleraji do przyjmowania robotników.

Szopienice w Katowickiem. (Przychodnia prrciwgruźlicza). W miesiącu październiku wydano bezpłatnie 45 litrów mleka, 15 kg masła, 30 kg ryżu 30 kg cukru, 30 kg mąki pszennej. Pod opieką przychodni przeciwgruźliczej było 387 osób, naświetlań lampą kwarcową 512. Odwiedzin domowych wykonano 91. Do przychodni szopienickiej należą następujące miejscowości: Roździeń, Bagno - Borki, Nikiszowiec, Janów, Giszowiec, Mała Dąbrówka i Borowiec. Przychodnia przeciwgruźlicza znajduje się przy ulicy Kolejowej 1. Kierownikiem jest lekarz dr. Szpiler. Poradnia otwarta codziennie od godz. 11 do 13-tej. Badania lekarskie odbywają się we wtorki od godz. 10 do 11. Naświetlanie lampą kwarcową w poniedziałki, środy i piątki od godz. 10 do 12, po południu od godz. 13 do 15.

Bytków w Katowickiem. (Przedstawienie teatralne). Tow. śpiewu „Słowiczek“ w Bytkowie urządziło w niedzielę 17 listopada przedstawienie ku uczczeniu Powstania Listopadowego. Odegrano dwie sztuki: „Janek z pod Ojcowa“ i „Stryj przyjechał.“ Przemówienie okolicznościowe wygłosił Piotr Śmietana, autor „Janka z pod Ojcowa.“ Mówił o zadaniu teatrów ludowych na Śląsku. Sala była przepełniona. Amatorzy wywiązali się bardzo dobrze z powierzonych im ról, przeto publiczność nagrodziła ich oklaskami. W przerwach występował chór „Słowiczek“ pod batutą Kurcza. Odśpiewano: „My chcemy Boga“, „Toast z oddali“ i „Wycieczkę“. Wszystkim, którzy przyczynili się do uświetnienia przedstawienia, zarząd składa na tej drodze staropolskie „Bóg zapłać.“

Chorzów w Katowickiem. (Święto Młodzieży). Członkowie związku młodzieży w Chorzowie obchodzili tegoroczne „Święto młodzieży“ bardzo uroczyście. Przed świętem odbyły się 3-dniowe rekolekcje dla młodzieży całej parafji. Kazanie wygłosił O. Franciszkanin, wskazując na ideały, jakiemi kierował się św. Stanisław Kostka. Przed rozpoczęciem kazania odbyło się krótkie nabożeństwo z błogosławieństwem. W sobotę przystępowano do spowiedzi św. — W niedzielę, 17 listopada o godz. 10 wyruszył pochód towarzystw kościelnych ze sztandarami na uroczyste nabożeństwo. Piękne kazanie okolicznościowe wygłosił opiekun stowarzyszenia, ks. proboszcz Szwajnoch. Podczas nabożeństwa członkowie związku młodzieży przystąpili wspólnie do Stołu Pańskiego. Wieczorem o godz. 19 urządziło Stowarzyszenie na sali p. Kaczmarskiego przedstawienie teatralne. Wszystkie miejsca były zajęte. Przedstawienie zaszczycili swą obecnością burmistrz p. Siwy, miejscowe duchowieństwo i inni panowie. Odegrano dramat religijny z czasów prześladowania pierwszych chrześcijan p. t. „Wenancjusz.“ Dekoracja sceny była bardzo piękna. W czasie przerw przygrywała własna orkiestra.

Kochłowice w Katowickiem. (Uroczystość ku czci św. Stanisława Kostki). Przebieg „Święta Młodzieży“ w Kochłowicach był wspaniały. Uroczystość tę poprzedziły 3-dniowe rekolekcje. Nauki wygłaszali miejscowi księża. W sam dzień święta rano, zgromadziła się młodzież męska na Placu Wolności, gdzie, korzystając z udzielonego zezwolenia, przeprowadzono kwestję uliczną. O godz. 10 uformował się pochód, który przy dźwiękach orkiestry podążył do kościoła parafjalnego. Podczas nabożeństwa młodzież przystąpiła wspólnie do Stołu Pańskiego. Okolicznościowe kazanie wygłosił patron Stowarzyszenia ks. wikary Thiele. Wieczorem odbyło się przedstawienie teatralne. Odegrano dwie sztuki p. t. „Perła Ukryta“, i „Żyd w beczce.“ Uroczystość pozostanie na dłuższy czas w pamięci Kochłowiczan.

Halemba w Katowickiem. (Pomór świń). W Halembie i Michałkowicach, powiat katowicki, stwierdzono zakaźną chorobę wśród świń. Władze zarządziły ustawą przepisane środki zaradcze.

Z Król. Huty.

Król. Huta. (Wykład o królu Sobieskim). Staraniem komitetu Towarzystwa Czytelni Ludowych w Król. Hucie także w tym roku będą wygłaszane wykłady powszechne Uniwersytetu Jagiellońskiego. Pierwszy wykład z obrazami świetlnymi wygłosi urofesor St. Piwka na temat: Król. Jan III Sobieski jako wódz i polityk. Mieszkańcy Król. Huty zapewne pośpieszą tłumnie na wykład ze względu na 300 rocznicę urodzin króla Jana III. Wykład będzie wygłoszony w sali gimnazjum żeńskiego przy ul. Zjednoczenia w niedzielę 24 listopada o godz. 5 po południu.

— (Sprzeniewierzenie). Wojażer Herman Waschberg, zamieszkały w Król. Hucie przy ulicy dr. Mielęckiego 40, sprzeniewierzył 461 złotych i weksel, opiewający na 100 złotych. Poszkodowany Jan Grabarnia w Król. Hucie skierował sprawę do urzędu policyjnego.

— (Zabity podczas pracy). Młodociany robotnik Karol Łukoszek z Król. Huty wyjechał do Ławoczna na Podkarpaciu, gdzie otrzymał pracę. Łukoszek malował farbą wiązania mostowe, przyczem spadł z wysokości 35 metrów do rzeki Opór, ponosząc śmierć na miejscu. Zwłoki nieszczęśliwego robotnika pochowano na cmentarzu grecko-katolickim w Ławocznie.

Z Świętochłowickiego.

Świętochłowice. (Smutna statystyka). Według statystyki przemysłu górniczego wydarzyło się w miesiącu październiku 613 nieszczęśliwych wypadków, mianowicie w kopalniach węgla 221, w hutach 329, w zakładach maszynowych 18, na budowlach 24 nieszczęśliwe wypadki. Są to zastraszająco wysokie cyfry na jeden miesiąc i powiat. Wielu robotników zmarło wskutek obrażeń doznanych podczas wykonywania pracy zawodowej.

Hajduki Nowe w Świętochłowickiem. (Włamanie do ślusarni). Podczas jednej z ubiegłych nocy dokonano włamania do warsztatu ślusarskiego na kopalni „Piast“ w Nowych Hajdukach. Włamywacze skradli dwa mosiężne wentylatory. Sprawców dotychczas nie wyśledzono.

Lipiny w Świętochłowickiem. (Zebranie stenografów). Pod przewodnictwem prezesa p. Bernarda Dombka, nauczyciela stenografji z Goduli, odbyło się w dniu 19 listopada zebranie miesięczne przy licznym udziale gości. Uchwalono zwołać walne zebranie na dzień 15 grudnia, godz. 18 w lokalu p. Gabriela. W Goduli zostanie założone towarzystwo stenograficzne. Termin założenia będzie podany pisemnie wszystkim zwolennikom stenografji.

Bytom Nowy w Świętochłowickiem. (Wybory do inwalidzkiej kasy zapomogowej) huty „Pokój“ odbyły się we wtorek, dnia 19 listopada. Uprawnionych do głosowania było 4.717, głosowało 2.675. Nieważnych było 27 głosów. List wyborczych zgłoszono osiem, które otrzymały głosów, względnie mandatów: Lista nr. 1 (polska wszystkich oddziałów huty) 385 głosów — 4 mandaty, lista nr. 2 (socjaliści polscy i niemieccy) 326 głosów — 3 mandaty, lista nr. 3 (Generalna Federacja Pracy) 131 głosów — 1 mandat, lista nr. 4 (Chrześcijańskie Zjednoczenie Polskie) 286 głosów — 2 mandaty, lista nr. 5 (Zjednoczenie Zawodowe Polskie) 508 głosów — 5 mandatów, lista nr. 6 (Niemieckie Zjednoczenie Chrześcijańskie) 758 głosów — 7 mandatów, lista nr. 7 (Hirsch-Dunker) 111 głosów 1 mandat, lista nr. 8 (druga lista Chrześcijańskiego Zjednoczenia Polskiego) 143 głosy — 1 mandat. Mimo szalonej agitacji ze strony niemieckiej polskie listy zdołały zgromadzić tyle głosów, że zdobyły większość mandatów.

Czarny Las w Świętochłowickiem. (Wiec wyborczy.) W niedzielę, dnia 24 listopada o godz. 2 po południu odbędzie się na sali p. Sikory w Czarnym Lesie wiec grupy wyborczej „Lista Polska.“ Jest to grupa, która nie podziela walki partyjnej, a chce tylko dobra sprawy polskiej i gospodarki gminnej. Na liście tej znajdują się nazwiska trzech obywateli Czarnego Lasu. Uprasza się o przybycie wszystkich obywateli - Polaków z Nowego Bytomia oraz Czarnego Lasu.

Brzeziny w Świętochłowickiem. (Kradzież bielizny). Ze strychu domu skradziono zapas bielizny na szkodę Marji Maruszczykowej. W związku z tem aresztowano kilka osób.

Z Pszczyńskiego.

Pszczyna. (Poszukiwanie zwłok w rzece). Na moście w Pszczynie znaleziono płaszcz, kapelusz i teczkę skórzaną. W kieszeni płaszcza znajdował się paszport wystawiony dla Teodora Teronisa, urodzonego w Lipsku w roku 1902. Znalezione

rzeczy oddano policji. W tych dniach policja i strażacy przeszukali Pszczynkę przy pomocy drągów i haków, lecz zwłok zaginionego nie znaleziono. Istnieje przypuszczenie, że rzeczy te położono na moście celem zatarcia śladów zbrodni.

Mokre w Pszczyńskiem. (Nowe domy). Gmina Mokre ma 2 tysiące 600 mieszkańców, którzy pracują przeważnie w przemyśle, reszta trudni się rolnictwem. Z tego powodu nie należy dziwić się, że także w Mokrem dokucza ludziom brak mieszkań, chociaż miejscowość ta znajduje się w okolicy rolniczej. Celem złagodzenia nędzy mieszkaniowej zarząd gminy projektuje budowę dwóch domów mieszkalnych. Położenie gospodarcze gminy, a temsamem także finansowe, jest zadawalające, jednakże kasa gminna będzie musiała zaciągnąć pożyczkę budowlaną. W tym celu naczelnik gminy pertraktuje z właściwą władzą.

Z Rybnickiego.

Rybnik. (Kolejarze-jubilaci). W tych dniach obchodzi 35 kolejarzy swą 25 do 45-rocznicę pracy na kolei żelaznej. Poniżej umieszczamy imiona i nazwiska kolejarzy-jubilatów: adjunkt Jan Strzelczyk — 45 lat; kolejarz Karol Lepich — 39 lat; robotnik kolejowy Michał Fuchs — 34 lata; robotnik kolejowy Józef Sobik — 34 lata; kierownik pociągu Jan Machnik — 32 lata; Jan Bożek — 30 lat; kierownik pociągu Antoni Heinze — 30 lat; zwrotniczy Wojciech Wystub — 30 lat; zwrotniczy Jan Szewczyk — 30 lat; maszynista Józef Bonarek — 30 lat; Jan Rzyska — 30 lat; Fr. Porombka — 30 lat; August Mandalka — 30 lat; asystent Jan Sonntag — 29 lat; dozorca Wilhelm Rzyska — 28 lat; maszynista Maksymiljan Kolanko — 28 lat; Jan Grzybek — 26 lat; kierownik pociągu Emanuel Prus — 26 lat; Karol Pajonczyk — 26 lat; asystent Robert Gamoń — 26 lat; Jan Podleśny — 26 lat; Leopold Dragon — 26 lat; Fr. Weps — 26 lat; Jan Cyran 26 lat; Józef Musioł — 26 lat; adjunkt Fr. Kaszta — 26 lat; Józef Kornas — 26 lat; Paweł Dornia — 26 lat; Emil Cieślik — 26 lat; Piotr Buschmann — 25 lat; asesor August Kałdonek — 26 lat; Roman Szulik — 26 lat. Na intencję jubilatów odbędzie się w niedzielę, 24 listopada nabożeństwo w kościele św. Antoniego oraz u OO. Franciszkanów. Po nabożeństwie wspólny obiad.

Wodzisław. (Pierwsza Komunja św. w więzieniu). W minioną środę obchodzono w więzieniu wodzisławskiem rzadką uroczystość. Pewien 25-letni więzień przyjął pierwszy raz Komunją św. Wszyscy urzędnicy sądowi zgromadzili się w kaplicy więziennej. Mszę św. odprawił ks. dziekan Schnalke z Wodzisławia. Do Stołu Pańskiego przystąpiło 18 więźniów. Po nabożeństwie więźniowie ci zostali ugoszczeni kawą i kołaczem, nadto otrzymali papierosy. Więzień, który pierwszy raz przyjął Komunję św. otrzymał od urzędników sądowych oraz kilku kupców ubranie i bieliznę.

Biertułtowy w Rybnickiem. (Zmiana własności). Rybnickie gwarectwo węglowe nabyło na własność posiadłość Różańskiego w Biertułtowach za 100 tysięcy zł.

Moszczenica w Rybnickiem. (Nagły zgon). Znany w tutejszej okolicy właściciel cegielni i oberżysta Ranoszek zmarł nagle podczas podróży. Przyczyną nagłej śmierci był paraliż serca.

Z Tarnogórskiego.

Tarnowskie Góry. (Nauka w szkole górniczej). Kto chce uczęszczać do szkoły górniczej w Tarnowskich Górach, musi być zupełnie zdrowy ze względu na ciężki zawód górnika. Z tego powodu zgłaszający się musi przedłożyć świadectwo, wystawione przez lekarza powiatowego. Wiek — przynajmniej 19 lat. Kandydat musi mieć poza sobą trzy-letnią praktyczną pracę w górnictwie i dobre świadectwo szkoły powszechnej lub 3 klasy szkoły średniej. Dalszych informacyj udziela dyrekcja Szkoły Górniczej w Tarnowskich Górach, ulica Karola Miarki 17.

Giełda pieniężna i zbożowa.

W **Katowicach** płacono w dniu 22 listopada: za 100 złotych 46.86 marek niemieckich, za 100 marek niemieckich 213.40 złotych.

W **Warszawie** płacono w dniu 22 listopada: za 100 franków francuskich 35.01 zł, za 100 franków szwajcarskich 172.57 zł, za 100 karan czeskich 26.37 złotych.

Warszawska giełda zbożowa
w dniu 22 listopada 1929 r.

Żyto 25.50—25.90, pszenica 40—41.00, owies 24.50—25.50, jęczmień na krupy 25.50, jęczmień browarowy 27—28.00, mąka żytnia 39—40.00, mąka pszeniczna 62—66.00, osucie żytnie 14.75 do 15.00, osucie pszeniczne 21—22.00, groch polny 37—42.00. Obrót większy! Położenie targowe spokojne.

Z Lublinieckiego.

Lubliniec. (Z życia zorganizowanej młodzieży). Tegoroczne święto młodzieży poprzedziły 3-dniowe rekolekcje pod kierownictwem W. ks. patrona Spychalskiego. Uroczyste nabożeństwo odprawił W. ks. Spychalski w asyście czcigodnych OO. Oblatów. Wszyscy członkowie przyjęli Komunję św. Wieczorem odbyło się uroczyste zebranie w sali „Strzelnicy." Podczas akademji koncertowała orkiestra 74 pułku piechoty. Mowy wygłosili: ks. patron Spychalski, p. Breliński, ks. proboszcz Dwucet. Po przemówieniach odbyło się przedstawienie teatralne.

Kochanowice w Lublinieckiem. (Parcelacja dworu). Celem ogłoszenia zatwierdzonego przez Okręgowy Urząd Ziemski projektu parcelacji majątku Kochanowice, w powiecie lublinieckim Powiatowy Urząd Ziemski wyznacza dwa dni urzędowe w Kochanowicach mianowicie w środę i czwartek 27 i 28 listopada od godz. 1 do 15 i wzywa wszystkich interesentów do stawienia się w oznaczonym czasie.

Steblów w Lublinieckiem. (Parcelacja). Wszyscy nabywcy działek z parcelacji Steblowa, którzy jeszcze nie przedłożyli Urzędowi Ziemskiemu dowodów uiszczenia zadatku, powinni to uczynić w poniedziałek, dn. 25 listopada w pokoju nr. 1 gmachu starostwa w Lublińcu, gdzie Powiatowy Urząd Ziemski przyjmować będzie interesentów od godziny 8.45 do godz. 13. Przy tej sposobności podaje się do wiadomości, iż jeszcze kilka działek budowlanych jest wolnych.

Z Cieszyńskiego.

Cieszyn. (Nowy dworzec graniczny). Na skutek umowy granicznej między Polską a Czechosłowacją, czynności celne i paszportowe w ruchu towarowym i pasażerskim przeniesiono z czeskosłowackiej stacji granicznej Petrowice do nowowybudowanej polskiej stacji granicznej Zebrzydowice. — Przed wojną znajdowała się tam mała stacyjka, którą obecnie rozbudowano, nadając jej wygląd imponującego granicznego dworca reprezentacyjnego. Wybudowano wielki magazyn towarowo-celny, ładownię otwartą i przeładownię krytą, wieżę ciśnień, obrotnicę dla parowozów, szereg domów mieszkalnych dla drużyn konduktorskich, urząd i dom dla straży celnej, wreszcie nowoczesny dworzec z urządzeniem dla rewizji celnej i paszportowej.

Z całej Polski.

Lwów. (Fabryka narzędzi złodziejskich). Policja lwowska wykryła fabrykę narzędzi służących do włamań kasowych i mieszkaniowych, prowadzoną przez Józefa Faiksa, w dzielnicy Lwowa — Zamarstynów, prowadzoną do spółki z niejakim Wiktorem Frytzem. Podczas rewizji wykryto precyzyjnie wykonane narzędzia, jak: świdry, łomy, raki, służące do rozbijania kas i t. p. Wymienieni, sporządzając te narzędzia, próbowali je na oryginalnej ścianie kasy ogniotrwałej, która też wpadła w ręce policji. Faiks przyznał się do winy i podał, że z powodu nędzy i braku zarobków podjął się roboty owych narzędzi, w czem był mu pomocnym krewny jego, Frytz, który narzędzi tych próbował już, biorąc udział we włamaniach z ostatniego czasu. Obaj blacharze zostali aresztowani.

Warszawa. (Straszny wypadek poparzenia gazem trującym). W jednej z warszawskich szkół powszechnych zdarzył się straszny wypadek. Intruktor Ligi Obrony Przeciwgazowej podczas wykładu propagandowego włożył do kieszeni swych spodni, dwie próbówki z iperytem i luizytem. Wkrótce odczuł wielkie bóle w nogach, powstałe z poparzenia luizytem, który parował przez korek próbówki. Nieszczęśliwego przewieziono do szpitala, gdzie przechodzi straszne męczarnie, gdyż grozi mu gangrena.

Wilno. (Polski „Edison") Na swem ostatniem posiedzeniu Magistrat m. Wilna obradował nad przyjściem z pomocą materjalną nieznanemu polskiemu „Edisonowi" Dzięciolskiemu, który podobno posiada niepospolity talent wynalazczy w dziedzinie elektrotechniki. Magistrat postanowił Dzięciolskiemu udzielić pożyczki w wysokości 200 zł. miesięcznie.

Z dalszych stron.

Bruksela. (Nagła podwyżka cen węgla w Belgji). Duże wrażenie w kołach gospodarczych Belgji wywołała niespodziewana podwyżka, dokonana przez belgijski związek przemysłowców węglowych na węgiel dla celów przemysłowych, który podniesiono o 5 franków na tonnie, oraz węgiel opałowy, który podrożał o 5 do 10 franków na tonnie. W kopalniach belgijskich eksploatacja nie pokrywa zapotrzebowania, podczas gdy zapasy węgla wyczerpują się coraz bardziej.

Jerozolima. (Miasto 27 języków). Według urzędowej statystyki Jerozolima, która stała się ostatnio siedliskiem tak wielkich zaburzeń, jest miastem, w którem mówi się 27 językami. Na pierwszem miejscu stoi język hebrajski, na drugiem arabski. Potem następują: armeński, żargon żydowski, angielski i hinduski. Język niemiecki stoi na 9 miejscu, francuski na 10, a hiszpański na 11. Językiem potocznym jest angielski, hebrajski i arabski.

Procedura wyborcza w dniu wyborów.

Głosowanie odbywa się w ten sposób, że wyborca wypisuje na dowolnej kartce cyframi arabskiemi, rzymskiemi lub słowami liczbę tej listy kandydatów, których chce wybrać. Komisja wyborcza wręczy wyborcy urzędową kopertę, a na żądanie i czystą kartkę papieru wraz z przyborami do pisania; do koperty tej wkłada wyborca sam w takiem miejscu, gdzie nie może być podpatrywany, kartkę głosowania po ewentualnem wpisaniu dotyczącej liczby i wrzuca kopertę do urny wyborczej. Wszystkie koperty muszą być tej samej wielkości, jakości i koloru, zaopatrzone na temsamem miejscu pieczątką gminną i nie mogą mieć żadnych wyróżniających znaków.

W gminach, w których wydaje się do stwierdzenia tożsamości wyborców karty legitymacyjne (§ 31) winny je Komisje wyborcze po użyciu ściągać i celem ułatwiania obliczania głosów natychmiast zaopatrzyć liczbami porządkowemi.

W ten sposób oddają najpierw swoje głosy członkowie Komisji. Grupy wyborcze mogą drukować kartki głosowania z liczbą odpowiadającą ich liście kandydatów i rozszerzać wśród wyborców.

Komisja wyborcza powinna zaznaczyć oddanie kartki głosowania w obu egzemplarzach list wyborczych.

Komisja wyborcza rozstrzyga tylko, czy który z wyborców ma być dopuszczony do oddania głosu, jeżeli

1. istnieje wątpliwość co do jego tożsamości,
2. jeżeli zostanie wniesiony zarzut, że w myśl ostatnich trzech ustępów § 4 nie może on być dopuszczonym do głosowania przy wyborze.

Zarzuty tego rodzaju mogą podnieść członkowie Komisji wyborczej i mężowie zaufania (§ 63) i to jak długo kartka głosowania obywatela, którego prawo wyboru zaczepiono, nie została jeszcze włożona do urny wyborczej. Rozstrzygnięcie Komisji wyborczej musi w każdym poszczególnym wypadku zapaść przed dopuszczeniem następnego wyborcy do oddania głosu.

Jeżeli zajdą okoliczności, któreby wpłynęły na uniemożliwienie wyborów, może Komisja wyborcza przedłużyć wybory lub odroczyć ich dokonanie na dzień następny. Zarządzenie takie musi być jednak natychmiast ogłoszone w sposób w gminie przyjęty oraz w lokalu wyborczym. Jeżeli chodzi o przerwanie już rozpoczętych wyborów, wtedy winna Komisja wyborcza opieczętować akty i urnę wyborczą wraz z oddanemi już kartkami głosowania, a przy rozpoczęciu dalszych wyborów stwierdzić protokolarnie nienaruszenie pieczęci.

Po upływie dla wyborów oznaczonego czasu zamyka się lokal wyborczy, wszyscy atoli wyborcy, którzy przed zamknięciem znajdują się w lokalu wyborczym lub w poczekalni przez Komisję dla wyborców przeznaczoną lub też bezpośrednio przed lokalem wyborczym — oddają jeszcze swoje głosy, poczem przewodniczący Komisji wyborczej ogłasza głosowanie za ukończone.

Po zakończeniu głosowania pozostaja w lokalu wyborczym oprócz członków Komisji wyborczej, zastępcy władzy nadzorczej i sił pomocniczych tylko mężowie zaufania poszczególnych grup wyborczych. Komisja wyborcza wyjmuje z urny koperty z kartkami głosowania, przelicza je i porównuje liczbę kopert z zapiskami w wykazach wyborczych. Potem wyłącza nieważne kartki głosowania, rozdziela kartki według grup wyborczych i wygotowuje wynik wyborów w dwóch listach głosowania. W czasie tego ma każdy z uprawnionych obecnych prawo wglądnięcia do kartek głosowania.

Nieważnemi są następujące kartki głosowania:

1. Jeżeli kartka głosowania nie jest włożona do koperty wydanej przez Komisję wyborczą i zaopatrzonej pieczęcią gminną.

2. jeżeli liczba na kartce głosowania jest przekreślona lub nieczytelna. Dopiski itp. uwagi uważa się jako nie pisane;

3. jeżeli w kopercie znajduje się więcej kartek z różnemi liczbami, wtedy wszystkie głosy w tej kopercie są nieważne. Jeżeli w kopercie znajduje się więcej kartek z tąsamą liczbą, liczy się je za jeden głos;

4. kartki, opiewające na nieważną listę kandydatów. Jeżeli 9 lub więcej list kandydatów wniesiono, wtedy na kartkach głosowania, na których jest liczba 6 lub 9 wypisana arabskiemi cyframi, powinna liczba być dla wyraźnego odróżnienia podkreślona lub zaopatrzona kropką. W przeciwnym razie należy takie kartki uważać za nieważne.

To samo dotyczy wypadku, gdy wniesiono 11 lub więcej list kandydatów i użyto liczb IX wzgl. XI w rzymskich cyfrach. O ważności względnie nieważności kartek głosowania rozstrzyga Komisja wyborcza.

Ze Śląska Opolskiego

Z Bytomskiego.

W niedzielę, dnia 24 listopada odbędzie się w **Bytomiu** uroczystość położenia kamienia węgielnego pod nowy kościół w północnej części miasta, który stanie przy placu Wilhelma. Uroczystość rozpocznie się o godzinie 2 po południu. Nowy kościół poświęcony zostanie czci św. Barabary, patronki górników.

*

Przy ulicy Dyngosa w **Bytomiu** usiłował odebrać sobie życie pewien robotnik sezonowy, powracający z Niemiec do Polski. Przeciął sobie brzytwą gardło. Rana jest bardzo ciężka. Przed popełnieniem zbrodniczego kroku denat porzucił całe swoje oszczędności w wysokości 2 tys. marek.

Z Gliwickiego.

Liczba mieszkańców miasta **Gliwic** wzrasta stale. W dniu 1 listopada b. r. naliczono 108.036 mieszkańców.

*

Jak wiadomo, dotychczasowy prezydent policji w **Gliwicach** ustąpił. Następca jego nie został jeszcze mianowany. Według doniesienia gazet niemieckich, nowy prezydent policji będzie znowu socjalistą z poza granic Śląska Opolskiego. Największej widoków ma starosta powiatu Niemcza (Nimptsch), Seibold.

Z Strzeleckiego.

W powiecie strzeleckim wybory do sejmiku powiatowego dały Polsko-Katolickiej Partji Ludowej dotychczasową liczbę 4 mandatów. Centrowcy zdobyli 12 (dotychczas 13) mandatów, nacjonaliści niemieccy 4 (3), komuniści 2 (3), socjaliści 3 (3). Nadto nowa partja „Landvolk, Wirtschafts- und Gewerbe" zdobyła 2 mandaty.

Z Kozielskiego.

Kongregacja Marjańska Panien w **Dziergowicach** obchodziła 25-lecie swego założenia. W godny przeto sposób uczciły kongreganistki ten dzień wspólnie z Kongregacjami z okolicznych parafij. Wraz z tą uroczystością odbyło się poświęcenie sztandaru. Kazanie okolicznościowe wygłosił jeden z OO. Franciszkanów z Raciborza, który dokonał również poświęcenia sztandaru. Po południu odbyły się uroczyste nieszpory a następnie poświęcenie figurki św. Teresy od Dzieciątka Jezus. Wieczorem odegrano teatr, przeplatany śpiewami i deklamacjami. Sala była wypełniona do ostatniego miejsca. Wśród licznych gości było obecnych 8 księży.

Z Opolskiego.

W lesie pomiędzy Prusakowem a Przyściem nieznajomi automobiliści zatrzymali 22-letnią R. z **Ligoty Pruszkowskiej** i zapytali ją o drogę do Koziejszyi. Następnie zaproponowali jej, by z nimi urządziła przejażdżkę, czemu jednak stanowczo odmówiła. Teraz automobiliści zawlekli dziewczynę do samochodu i odjechali. W drodze znęcali się nad nią w nieludzki sposób, a po pewnym czasie wysadzili z samochodu. Po dwu godzinach dziewczyna powróciła do domu, zupełnie wyczerpana z sił. Ze strachu utraciła mowę i trzeba się z nią porozumiewać piśmiennie. Policja zajęła się tajemniczem porwaniem dziewczyny, dotychczas jednak złoczyńców nie wyśledzono.

*

W **Ozimku** (parafja krasiejowska) buduje się nowy kościół katolicki, przy którym ustanowiony zostanie osobny duszpasterz.

SPORT.

Międzynarodowe zawody bokserskie w Król. Hucie.

Dnia 23 XI o godz. 20-tej urządza Policyjny Klub Sportowy Katowice Międzynarodowe Rewanżowe spotkanie bokserskie i to w Król. Hucie na sali Redena.

Spotkanie to nastąpi pomiędzy drużyną bokserską Sportverein Prussia Samland Königsberg in Preussen i Policyjnym Klubem Sportowym Katowice.

Walczyć będą:

Walka wstępna: Stoś P. K. S. kontra Moczko III. P. K. S.
Waga musza: Philiph Prussia Samland — Synoczek P. K. S.
Waga kogucia: Kerner P. K. S. — Tasarek B. K. S.
Waga piórkowa: Eisenhein Prussia Samland — Pyka B. K. S.
Waga lekka: Sattler S. C. Sandow, Meister von Ostpr. im D. A. S. V. — kontra Górny mistrz Polski, wagi piórkowej i mistrz Policji na rok 1929-30 r.
Waga pośrednia: Drehkopf, Prussia-Samland — kontra Kulessa P. K. S.
Waga średnia: Butzke Prussia-Samland Ostd. Meister. — Wieczorek B. K. S.
Waga półciężka: Böhm Prussia-Samland Ostd. Meister. — Przybyła B. K. S.
Waga ciężka: S. C. Sandow 2. Deutscher Meister im D. A. S. V 1928. — Wotzka Klub Sportowy 06 Mysłowice.

Jak wynika z powyższego wystawił Königsberg silną drużynę, mając w niej aż 4-ch mistrzów. Z tego też powodu zapowiadają się walki bardzo ciekawe tak, że według zdania tut. Zarządu, odmowa Gdańska wcale nie wpłynie ujemnie na frekwencję gości.

Niedzielne zawody piłkarskie.

I. K. P. Katowice — Orzeł Wełnowiec.

Zawody powyższe rozegrane zostaną jako mecz przyjacielski pomiędzy powyższemi drużynami na boisku I. K. P. w Katowicach o godzinie 14.

W Chorzowie:

K. S. Chorzów — K. S. Śląsk Siemianowice.

Zawody powyższe odbędą się na boisku K. S. Chorzów w Chorzowie i zapowiadają się bardzo ciekawie ze względu na dobrą formę obydwóch drużyn.

W Katowicach:

Żydowski K. S. — K. S. Pogoń Katowice.

Jest to rewanżowy mecz piłkarski pomiędzy powyższemi drużynami.

W Krakowie:

Cracovia — Kolejowy K. S. Katowice.

W nadchodzącą niedzielę wyjeżdża Kolejowy Klub Sportowy Katowice do Krakowa celem rozegrania przyjacielskiego meczu piłkarskiego z doskonałą drużyną krakowską Cracovią.

Skład drużyny Kolejowej na powyższe zawody został znacznie wzmocniony, wobec czego należy przypuszczać, że piłkarstwo śląskie godnie będzie reprezentowane.

W Katowicach:

Policyjny K. S. — K. S. „20" Bogucice.

O wejście do „B" Ligi.

W Siemianowicach:
K. S. 07 II — K. S. Powstaniec Klimzowiec.

W Chropaczowie:
K. S. Czarni — K. S. Haller W. Hajduki.

Narciarstwo dla nauczycieli szkół.

W porozumieniu z Min. Oświaty organizuje P. U. W. F. kursy narciarskie dla nauczycieli wychowania fizycznego w szkołach powszechnych i średnich. Pierwszy kurs nauki narciarstwa odbędzie się podczas ferji Bożego Narodzenia w okolicach Zakopanego lub Krynicy. Kurs ten obliczony jest na 400 uczestników. Aby udostępnić naukę, ministerstwo zakupi pewną ilość nart do użytku uczestników kursu.

K. S. „22" Mała Dąbrówka — K. S. Stadjon.

W nadchodzącą niedzielę o godz. 15.30 odbędą się w Małej Dąbrówce zawody piłkarskie pomiędzy **lekkoatletami** K. S. Stadjon Król. Huta i K. S. „22" Mała Dąbrówka.

Drużyny wystąpią w następujących składach: **Stadjon:** Rojek, Zajusz, Halemba, Gliwicki, Morys, Wolny, Nieszyn, Majorczyk, Sadlok, Kocold i Rzepuś. — **K. S. „22" Mała Dąbrówka:** Kosma, Lech, Karch, Herich, Dudek, Zielonka, Skoba, Rogowski, Nieszporek, Winkler i Mikosz.

Sprawy towarzystw.

Stowarzyszenie Przyjaciół Ogródków w Król. Hucie urządza nadzwyczajne walne zebranie w sobotę 23 listopada o godz. 19 w lokalu przy ulicy **Hajduckiej 62.** Nader ważne sprawy! Po zebraniu wieczorek familijny.

Pawłów. W czwartek 28 listopada o godz. 3 po poł. odbedzie się zebranie związku inwalidów oraz wdów górniczych i hutniczych w lokalu Lesza przy ul. Głównej. Ważne sprawy!

Król. Huta. Stowarzyszenie Mężów Katolickich parafji św. Barbary urządza zebranie w niedzielę 24 b. m. o godz. 5 po połud. w lokalu rzeźni miejskiej.

Komunikat
Zjednoczenia Chrześc. Związków Zawodowych.

Komisja Rewizyjna Zjedn. Chrześc. Związków Zaw. w osobach niżej podpisanych oświadcza niniejszem na artykuł, umieszczony w numerze 1842 „Polonii" z dnia 20 XI. 29 r. p. t.: „Złodziejstwa p. Musioła", że zarzuty jakie się czyni p. Musiołowi Prezesowi Zjedn. Chrz. Zw. Zaw. w artykule pod powyższym tytułem nie polegają na prawdzie.

Komisja Rewizyjna stwierdza i podaje publicznie do wiadomości, że p. Musioł nie wybiera 1200 zł. miesięcznie z kasy związkowej, ani nie podwyższono mu dochodów o jakie 200 zł. Nigdy też nie zdarzyło się, by p. Musioł nie mógł wyliczyć się z kasy i by pieniądzy brakowało.

Komisja dnia 2 października 1929 r. przy badaniu ksiąg kasowych stwierdziła, że kwota w wysokości 507 zł. przekazana z Zakładu Ubezpieczeń we Lwowie do Centrali Z. Ch. Z. Z. została w tym samem dniu zaksięgowana i pieniądze znajdują się w kasie Zjednoczenia Ch. Z. Z.

Pan Musioł nie dopuścił się żadnego fałszerstwa i oszustwa przy dysponowaniu kontem w P. K. O. jakoteż nie wygrył niewygodnego mu kasjera lub uczciwych członków zarządu głównego.

Komisja Rewizyjna stwierdziła, że po rezygnacji skarbnika i aplikanta sądowego, p. Lewandowicza, p. Musioł zgodnie z uchwałami zarządów związków i ze statutem Zjednoczenia Ch. Z. Z. wysłał do P. K. O. pismo w sprawie upoważnienia nowych osób do dysponowania kontem. W tym celu musiał przedłożyć w P. K. O. wyciąg z protokółu Walnego Zjazdu Chrześc. Związków Zawodow. Górników, Metalowców i Strażaków, któremu on przewodniczył, a protokólantami byli sekretarze Lebioda i Sitek. Wobec tego nieprawdą jest, że p. Musioł kazał napisać pod firmą zarządu głównego 2 płatnym funkcjonarjuszom list do P. K. O.

Wyciąg z protokółu z Walnego Zjazdu był uwierzytelniony przez Dyrekcję Policji w Katowicach.

Pozatem Komisja Rewizyjna Z. Ch. Z. Z. oświadcza, że z powodu napaści na zasłużonego działacza Z. Ch. Z. Z. p. Musioła sprawa ta będzie tematem rozprawy w Sądzie Grodzkim w Katowicach.

Również Komisja Rewizyjna w porozumieniu z Głównym Zarządem Zjednoczenia Ch. Z. Z., zwołuje na niedzielę, dnia 24 listopada br. o godz. 10 rano Nadzwyczajny Walny Zjazd w Katowicach, na sali „Domu Związkowego" przy ulicy Mickiewicza L. 8.

Zaproszenia zostały doręczone wszystkim zarządom Oddziałów i każdy delegat powinien przybyć na ten Zjazd, który jedyny jest prawnym dla Zjednoczenia Chrz. Zw. Zaw.

Na Zjazd, jaki rzekomo zwołuje Komitet w osobach: Paluch, Man, Ksiuczyk, Olek, Żydek itd. nie powinien ani jeden członek Zjedn. Chrz. Zw. Zaw. przybyć, gdyż celem tego Zjazdu jest wprowadzenie w błąd członków naszych związków.

Komisja Rewizyjna Zjednoczenia Z. Ch. Z. Z.
(—) Antoni Krzyż, przewodniczący.
Członkowie:
(—) Paweł Kopiecki, (—) Bartł. Długajczyk, (—) Szczepan Zmuda.

Program radiowy.

Niedziela, 24 listopada 1929.

Katowice, fala 408,7 m.: 10.15 Nabożeństwo z Bazyliki Wileńskiej — 11.58 Sygnał czasu z Warszawy oraz hejnał z Krakowa — 12.10 Koncert organowy z Filharmonji Warszawskiej — 15.00 Pogadanka z Warszawy — 15.20 Odczyt religijny — 15.40 Odczyt: „W jaki sposób uchronić w przyszłości sadownictwo przed ostremi mrozami?" 17.20 Szachy — 17.40 Koncert Orkiestry Policji Państwowej w Warszawie — 19.00 Rozmaitości — 19.20 Muzyka — 19.30 „Bery i bojki śląskie" — 22.00 Feljeton z Krakowa — 22.15 i 22.35 Komunikaty z Warszawy — 23.00 Muzyka taneczna z Krakowa.

Warszawa, fala 1.395.3 m.: 10.15 Nabożeństwo z Wilna — 12.10 Koncert organowy — 14.00 Pogadanka dla gospodyń — 14.20 Muzyka — 14.30 Odczyt rolniczy — 15.00 Sprawy spółczesne — 15.20 Koncert — 16.00 Pogadanka: Kobieta a książka — 16.20 Płyty gramof. — 16.40 Odczyt o żubrach — 16.55 Płyty gramof. — 17.15 Odczyt — 17.40 Koncert — 19.25 Feljeton — 20.05 Audycja austrjacka — 22.00 Feljeton: „W Szanghaju" — 22.15 i 22.35 Komunikaty — 23.00 Muzyka taneczna.

Kraków, fala 314,1 m.: 14.00 Pogadanka rolnicza — 14.30 Odczyt — 15.00 Kronika rolnicza — 17.20 Odczyt o filmie mówiącym — 20.00 Wesołe słuchowisko — 20.30 Koncert — 22.00 Feljeton — 23.00 Muzyka taneczna — 24.00 Hejnał.

Poznań, fala 336,3 m.: 12.05, 12.25, 12,45 Odczyty rolnicze — 17.00 Koncert gramof. — 18.15 Słuchowisko dla młodzieży — 18.50 Muzyka — 19.15 Duety — 20.00 Wesołe słuchowisko — 20.30 Akademja austrjacka — 22.45 Muzyka.

Wrocław, fala 325 m.:

Gliwice, fala 253 m.: 11.00 Nabożeństwo dla protestantów — 12.00 Koncert — 16.10 Muzyka religijna — 16.45 Słuchowisko muzyczne — 17.20 Transmisja z Gliwic — 17.50 Pogawędka: Dlaczego większości ludzi źle się powodzi — 18.15 Muzyka na fisharmonji — 19.35 Odczyt — 20.00 Płyty gramof. — 20.30 Oratorjum radjowe „Inri".

Berlin, fala 475,4 m.: 9.00 Nabożeństwo — 11.30 Płyty gramof. — 12.30 Listy żołnierzy poległych na wojnie — 13.00 Koncert — 15.30 Śpiew — 16.30 Muzyka kameralna — 18.00 Odczyt — 18.40 Organy mechaniczne — 19.25 Muzyka — 20.00 Koncert symfoniczny.

Wiedeń, fala 519,9 m.: 10.45 „Misa Festiva" Ebnera — 11.30 Występ chórów — 16.00 Koncert — 17.40 Odczyt: Gibraltar — 18.35 Koncert solistów — Stzuka sceniczna: „Woźnica Hentschel".

Poniedziałek, 25 listopada 1929.

Katowice, fala 408.7 m.: 11.58 Sygnał czasu z Warszawy oraz hejnał z Krakowa — 12.05 Koncert gramofonowy — 16.00 Komunikaty gospodarcze — 16.15 Program dla dzieci z Warszawy. 16.45 Koncert gramofonowy — 17.15 Radjoamator — 17.45 Koncert kameralny z Warszawy — 18.45 Rozmaitości — 19.05 Odczyt: „Z wędrówek po Spiszu — 19.30 Nauka poprawnego mówienia i pisania po polsku. — 20.00 Komunikaty Strażactwa Śląskiego — 20.05 Odczyt na temat „Cudze chwalicie swego nie znacie" — 20.30 Koncert międzynarodowy z Budapesztu. — 22.00 Feljeton z Warszawy — 21.15 i 35 Komunikaty z Warszawy — **23.00 Muzyka taneczna** z Warszawy.

Warszawa, fala 1.395,3 m.: 12.05 Płyty gramof. — 15.20 Odczyt dla gospodyń — 16.15 Program dla dzieci — 16.45 Płyty gramof. — 17.15 Nauka franc. — 19.25 Płyty gramof. — 20.15 Feljeton muzyczny — 20.30 Koncert międzynarodowy — 22.00 Feljeton: O książce — 22.15 Komunikaty — 23.00 Muzyka taneczna.

Kraków, fala 314,1 m.: 12.05 Koncert gramof. — 17.15 Nauka franc. — 18.45 Rozmaitości — 19.25 Odczyt — 20.00 Hejnał — 20.30 Koncert międzynarodowy — 24.00 Hejnał.

Poznań, fala 336,3 m.: 13.05 Płyty gramof. — 14.00 Giełda — 16.50 Odczyt T. C. L. — 17.45 Pieśni — 18.15 Koncert wokalny — 19.50 Odczyt — 20.30 oKncert międzynarodowy — 22.45 Muzyka taneczna.

Wrocław, fala 325 m.:

Gliwice, fala 253 m.: 16.00 Koncert — 18.40 Odczyt „Dzieje religji" — 19.25 Płyty gramof. — 20.50 Transmisja z Gliwic — 21.40 Soliści.

Berlin, fala 475,4 m.: 14.00 Płyty gramof. — 16.30 Koncert — 19.00 Muzyka — 20.00 Myśli na czasie — 21.00 Muzyka węg. — 22.30 Nauka tańca, następnie muzyka taneczna.

Wiedeń, fala 519,9 m.: 11.00 Muzyka — 15.30 Koncert — 18.30 Odczyt — 20.05 Śpiew — 20.30 Koncert międzynarodowy, następnie muzyka taneczna.

TEATR I SZTUKA.

TEATR POLSKI w KATOWICACH.

Repertuar.

Sobota, dnia 23 b. m. Rewizor z Petersburga", premjera o godz. 7.30.

Niedziela 24 b. m. „Lalka" po południu o godz. 3.30.

Niedziela, dnia 24 b. m. „Rewizor" o godz. 7.30.

Poniedziałek, dnia 23 b. m. „Tosca", gościnny występ P. Raitschaffa.

Wtorek, dnia 26 b. m. „Eugenjusz Onegin" o godz. 7.30.

Teatr Polski na prowincji.

Poniedziałek, dnia 25 b. m. „Stary Kawaler", Mikołów.

Wtorek, dnia 26 b. m. „Uciekła mi przepióreczka", Pszczyna.

Środa, dnia 27 b. m. „Lalka" Król. Huta.

Czwartek, dnia 28 b. m. „Ładna historja", Bielsko.

Nakładem i czcionkami firmy „Katolik", spółka wydawnicza z ogr. odp. w Bytomiu, Śląsk Opolski. — Za redakcję odpowiedzialny: Franciszek Godula w Król. Hucie.

Śląski Instytut Rzemieślniczo-Przemysłowy w Katowicach ma zamiar w niedalekiej przyszłości uruchomić **dwa kursy** a mianowicie **jeden przygotowujący na czeladnika automobilowego, drugi kurs przygotowujący do egzaminu na mistrza automobilowego.**

Każdy z powyższych kursów trwać będzie 6 miesięcy z nauką częściowo dzienną, częściowo wieczorową.

Na kursach nauczane będą: teorja automobilu, nauka jazdy, zajęcia praktyczne odnoszące się do rozbiórki i składania samochodu.

Opłata za kurs zależeć będzie od ilości zgłoszonych kandydatów. Od zł. 40.- do zł. 60.- miesięcznie dla członków Instytutu, dla niezłonków 30 % więcej. Członkiem Instytutu może być każdy rzemieślnik; składka roczna wynosi tylko zł. 10.-.

Zgłoszenia przyjmuje biuro **Śląskiego Instytutu Rzemieślniczo - Przemysłowego w Katowicach,** przy ul Słowackiego 19, III. p. w godzinach urzędowych od 9-13 i od 16-18, zaś w soboty od 9-13. (Nr. telefonu 837.)

Śląski Instytut Rzemieślniczo-Przemysłowy w Katowicach donosi, że już w najbliższych dniach zostanie uruchomiony **kurs dla radiomechaników w Katowicach.**

Wykłady będą się odbywać w godzinach wieczornych. Kurs będzie trwał 5 miesięcy.

Na kurs mogą być przyjmowani monterzy elektrotechnicy, którzy mają zamiar zapoznać się dokładnie z dziedziną radia.

Opłata tego kursu wynosi zł. 150.- wraz z wpisowem dla członków Instytutu, dla nieczłonków 30 % więcej.

Spieszne zgłoszenia należy kierować do **Śląskiego Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego w Katowicach,** przy ulicy Słowackiego 19, III p. w godzinach urzędowych od 9-13 i od 16-18, zaś w soboty od 9 13.

Śląski Instytut Rzemieślniczo-Przemysłowy w Katowicach uruchamia już w najbliższych dniach w Katowicach **kurs imitacji drzew i marmurów dla lakierników, malarzy szyldów, jakoteż malarzy pokojowych** pod kierownictwem wiedeńskiego instruktora p. Edwarda Szorucha.

Kurs trwać będzie około 4 tygodni z 24 godzinami nauki tygodniowo. Opłata kursowa wynosi zł. 80.- oraz wpisowe zł. 10.- od uczestnika, będącego członkiem Instytutu, nieczłonkowie płacą 30 % więcej.

Zgłoszenia na kurs przyjmuje i udziela wszelkich informacji biuro **Śląskiego Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego w Katowicach** przy ul. Słowackiego 19, III. p. w godzinach urzędowych od 9-13 i od 16-18, zaś w soboty od godz. 9-13.

Przytem nadmienia się, że w biurze Instytutu wyłożone są wzory prac uczniowskich z podobnego kursu, odbytego we Lwowie, które to wzory mogą kandydaci zgłaszający się na kurs przejrzeć.

Ogłoszenie.

Okręgowa Dyrekcja Kolei Państwowych w Wilnie podaje do wiadomości, że w dniu 10 grudnia 1929 r. nabędzie w drodze przetargu publicznego ofertowego **około 100 tonn różnych gwoździ** z dostawą w ciągu 1930 roku.

Warunki przetargu oraz specyfikacje potrzebnych gwoździ są do przejrzania w dziale zakupów Wydziału Zasobów Dyrekcji w Wilnie, przy ul. Słowackiego nr. 2 (III piętro, pokój 38).

Informacje udziela się w godz. 12—14 dni urzędowych.

Rozkład

przylotów i odlotów

z dniem 1 listopada 1929 r.

A. Odloty:

Godz. 9.00 do Warszawy — tylko wtorki, czwartki i soboty.
„ 11.30 do Krakowa — codziennie
„ 11.45 do Wiednia*) „
„ 13.00 do Warszawy „
„ 13.15 do Krakowa „

B. Przyloty:

Godz. 11.00 z Warszawy „
„ 11.00 z Krakowa „
„ 12.30 z Wiednia*) „
„ 12.30 z Krakowa „
„ 14.45 z Warszawy — tylko wtorki, czwartki i soboty.

*) Uwaga: Samoloty do Wiednia kursują we wtorki, czwartki i soboty przez Brno — w inne dni bezpośrednio do Wiednia.

—o—

Odjazd autobusu z miasta:

Godz. 8.30 Pasażerów do Warszawy tylko we wtorki, czwartki i soboty.
„ 11.05 Pasażerów do Krakowa Wiednia i Brna codziennie
„ 12.30 do Warszawy „
„ 12.50 do Krakowa „

Polskie Linje Lotnicze „LOT"

sp. z o. o.

Oddział Katowice.

Agitujcie za naszą gazetą!

Czytelnicy! Przy zakupnie towarów powołujcie się na ogłoszenia w naszej gazecie

Czytelnikom gazety naszej przypominamy o natychmiastowem odnowieniu przedpłaty na grudzień 1929 r. Tych wszystkich zaś czytelników, którym chodzenie na pocztę sprawia pewne trudności, prosimy o wypełnienie jednego z poniższych kwitów i odesłanie na pocztę a listowy zgłosi się po przedpłatę przy najbliższej okazji. Drugi kwit prosimy wręczyć sąsiadowi z zachęceniem do zaabonowania gazety naszej.

Kwit miesięczny na zamówienie gazety

Niżej podpisany zamawia

Tytuł gazety	Miejsce wydania	Czas przedpłaty	Cena	Oprocent. i manipul.	Razem
Katolik Polski lub **Górnoślązak** lub **Goniec Śląski**	Katowice	miesiąc grudzień 1929 r.	3.00	0.36	3.36

Imię, nazwisko i dokładny adres zamawiającego.

Pokwitowanie urzędu pocztowego:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy.

.... dnia ....

Kwit miesięczny na zamówienie gazety

Niżej podpisany zamawia:

Tytuł gazety	Miejsce wydania	Czas przedpłaty	Cena	Oprocent. i manipul.	Razem
Katolik Śląski	Katowice	miesiąc grudzień 1929 r.	1.50	0.20	1.70

Imię, nazwisko i dokładny adres zamawiającego.

Pokwitowanie urzędu pocztowego:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy.

.... dnia ....

Powrót marnotrawnego syna.

Ojcze, zgrzeszyłem przeciwko Tobie... odpuść mi!

Marszałek Polski Józef Piłsudski w gronie swej rodziny.

Marszałek Józef Piłsudski w każdym razie nietylko w Polsce, ale nawet w całej Europie za naszych czasów mąż niepośledniej miary jest w gronie rodziny takim samym śmiertelnikiem i kochającym ojcem jak każdy inny Polak. — Na rycinie widzimy Józefa Piłsudskiego grającego ze swemi córeczkami w karty.

Tragedja księżnej.

Księżna Wiktorja,

jedyna siostra byłego cesarza Wilhelma II, wdowa po udzielnym księciu niem. Schaumburg-Lippe wyszła, licząc 61 lat, za mąż za Rosjanina Zubkowa. Zubkow przepuścił w kilka miesięcy majątek księżny Wiktorji, wynoszący 12 miljonów marek, a wskutek swego nagannego i hulaszczego życia został przez władze niem. z granic Niemiec wysiedlony. Księżna Wiktorja zmarła na zapalenie płuc.

Aleksander Zubkow

młodociany awanturnik, Rosjanin, mąż zmarłej siostry cesarza Wilhelma II. Wydalony z granic Niemiec, został aresztowany w Bonn, dokąd przyjechał, by wziąć udział w pogrzebie swej zmarłej żony, byłej księżnej Schaumburg.

Tegoroczni laureaci nagrody Nobla.

Szwedzka akademja nauk podzieliła nagrodę Nobla w dziale chemji za rok 1929 pomiędzy profesorów: Arthura Hardena z Londynu i Hansa von Euler Chelpin ze Sztokholmu, w uznaniu zasług ich w dziedzinie badania fermentacji odmian cukrowych.

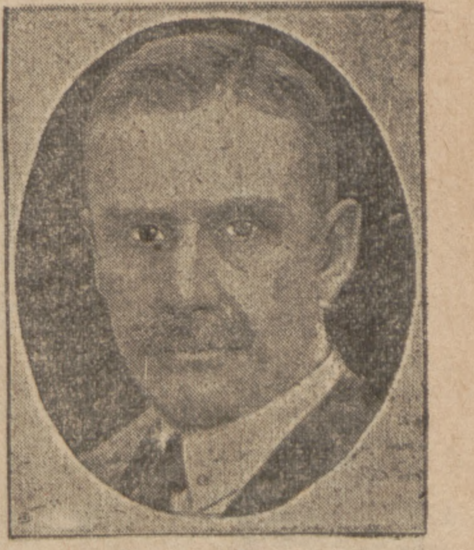
Nagrodę Noblaa w dziale fizyki za rok 1928 przyznała akademja prof. Richardsonowi z uniwersytetu londyńskiego, za odkrycie prawa fizycznego, nazwanego „prawem Richardson'a". Nagrodę zaś w tym samym dziale za rok 1929-ty akademja przyznała Ludwikowi Wiktorowi ks. de Broglie z Paryża, za dokonane przez niego odkrycia falistego charakteru elektronów.

W górnym rzędzie: Mommsen, Eucken.
W dolnym rzędzie: Heyse, Hauptmann.

W górnym rzędzie: Prof. O. W. Richardson, Londyn. Prof. A. Harden, Londyn.
W dolnym rzędzie: Prof. Euler, Sztokholm. Książę Ludwik Wiktor de Broglie, Paryż.

Tomasz Mann,

powieściopisarz niemiecki, otrzymał w bieżącym roku nagrodę Nobla z literatury. Tomasz Mann jest z rzędu piątym Niemcem, laureatem Nobla z literatury. Przed nim otrzymali ją Teodor Mommsen w roku 1902; Rudolf Eucken w roku 1908; Paweł Heyse w roku 1910 i Gerhart Hauptmann w roku 1912.

Raj chłopski w Sowjetach.

Włościanie rosyjscy z nad Wołgi za poszukiwaniem chleba i pracy.

Pierwszy międzynarodowy kongres adwokatek w Paryżu.

Adwokatki z Niemiec, Włoch, Francji, Hiszpanji zjechały się w Paryżu na pierwszy międzynardowy kongres i radziły nad sprawami, dotyczącemi ich zawodu. Na obrazku w górnym rzędzie z lewej ku prawej delegatki: Pani Karemann - Bach Francja), pani Dyrandy (Francja), panna Campoamor (Hiszpanja), panna Greta Berent (Niemcy).

2 minuty ciszy w całej Anglji.

Na pamiątkę zawarcia zawieszenia broni we wielkiej owjnie światowej na froncie zachodnim przerywa się w całej Anglji na 2 minuty wszelką pracę. — Na rycinie naszej widzimy jak woźnica z swą parą koni przystanął na publicznej drodze, by uczcić wiekopomną chwilę, w której jakby na rozkaz czarodziejski zamilkły po obu stronach walczących wojsk armaty i wszelki huk wojenny.

Co się dzieje w Austrji.

Parada wojska austrjackiego w pełnym rynsztunku polowym przed prezydentem związkowym prof. **Miklasem** ×

Rozdźwięki w rządzie belgijskim.

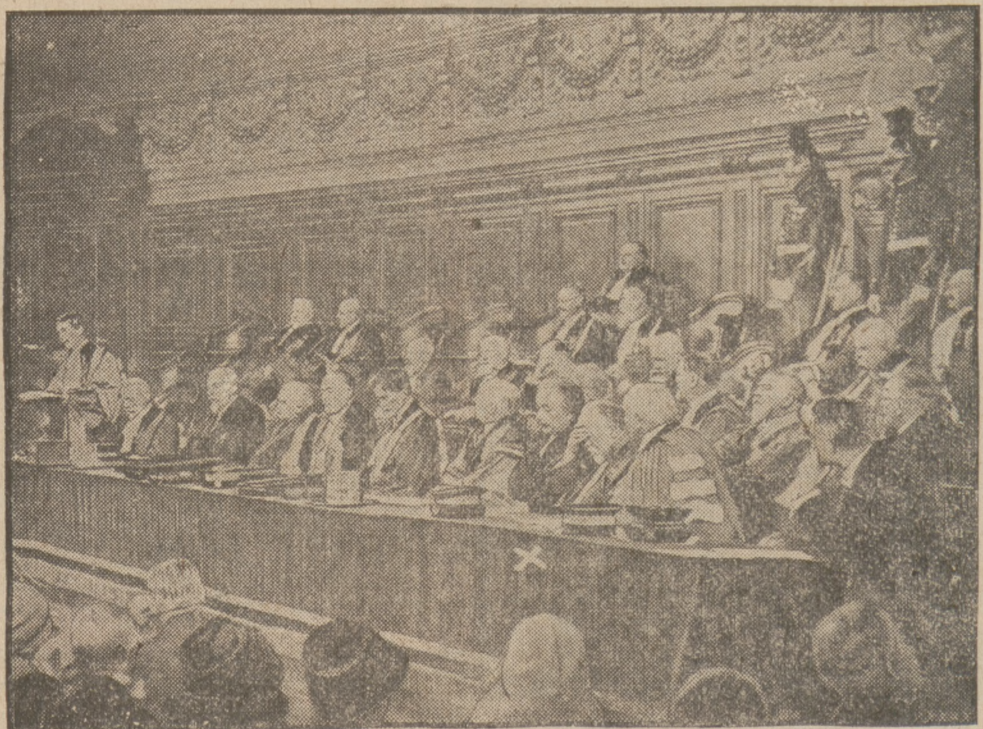
Prezyd. Jaspar
(liberał)

Hr. Broqueville,
min. wojny (katolik).

W łonie rządu belgijskiego wybuchły nieporozumienia, mające źródło w różnicy zapatrywania się na sprawy językowe flamandczyków i walonów. Flamandczyków popierają katolicy i dążą do uzyskania dla mowy flamandzkiej równouprawnienia z francuskim językiem walonów, czemu się liberalni ministrowie sprzeciwiają w obawie o swoje wpływy. Następcą liberała Jaspara byłby dr. Broqueville, dzisiejszy minister wojny i przywódca katolików belgijskich.

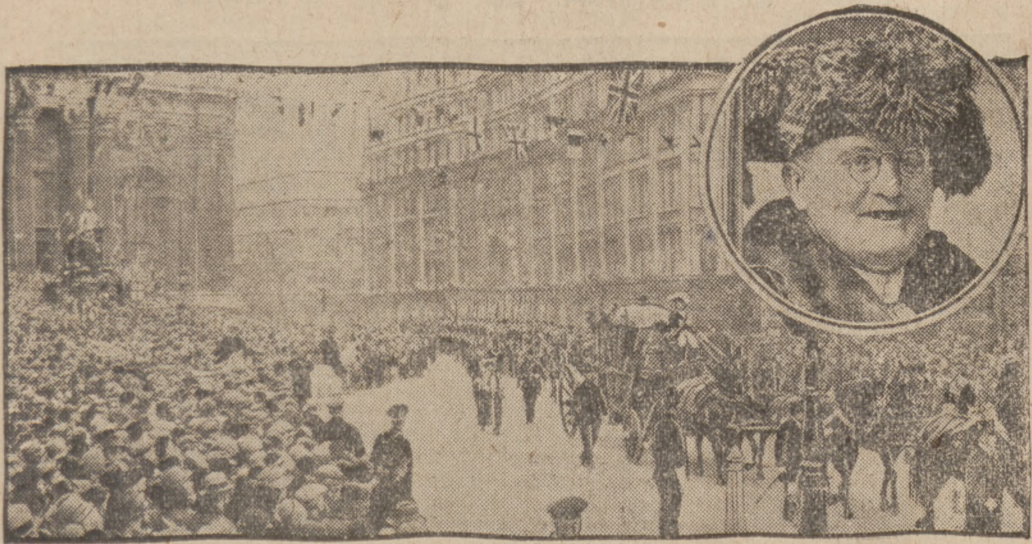
Uczczenie wielkiego uczonego w Sorbonie paryskiej

Paryska Sorbona, najstarszy i najsławniejszy uniwersytet francuski, nadał niemieckiemu uczonemu profesorowi **dr. Einsteinowi** honorowy doktorat Sorbony na uroczystem posiedzeniu profesorskiego kolegjum uniwersyteckiego.

Profesor Einstein × pomiędzy innymi honorowymi doktorami.

Uroczystości burmistrzowskie w Londynie.

Sir Wiliam Waterloo,

nowy lord-major angielski i zarazem nadburmistrz londyński, został w tych dniach wśród wielkich uroczystości i niebywałego przepychu w urząd wprowadzony. Tradycyjny ten obrzęd historyczny wyprowadza się z zamierzchłych wieków średniowiecza i powtarza się rok rocznie z jednakowem namaszczeniem.

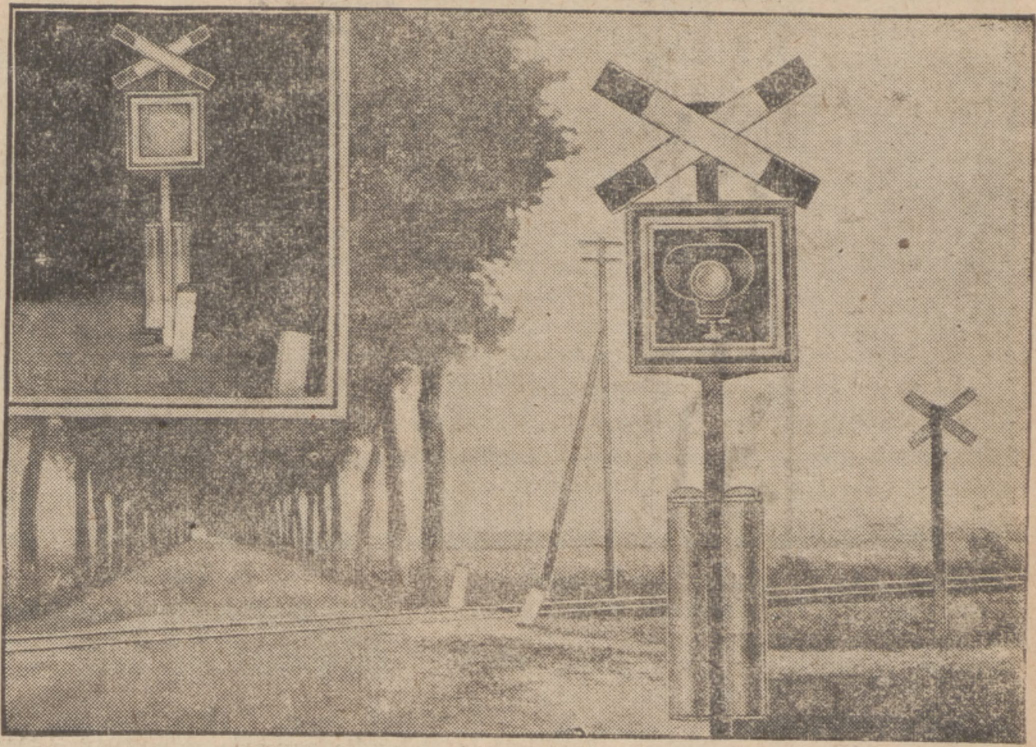
Wiedeń Wiedeńczykom.

Republikańskie demonstracje

w rocznicę zniesienia monarchji i ogłoszenia republiki austrjackiej przybrały w stolicy charakter masowej manifestacji. Olbrzymie pochody przeciągały głównemi ulicami Wiednia. Spokoju publicznego nie zakłócono nigdzie.

Nowe znaki bezpieczeństwa na przejazdach kolejowych w Niemczech.

Na powyższym obrazku widzimy szosę, obsadzoną po obu stronach drzewami. Szosę przecina tor kolejowy, którego przejazd nie jest zabezpieczony zaporami. — Wobec licznych nieszczęść, zdarzających się właśnie na takich przejazdach, wpadł „Allgem. Dtsche Automobil-Club" na genjalną myśl, by te przejazdy w nocy oświetlać elektrycznem światłem. Tarcza, święcąca jasno zmienia automatycznie swe światło na czerwone przy zbliżaniu pociągu.

Prezydent Stan. Z'ednocz. Hoover czci zasłużoną Polkę.

Polka Curie-Skłodowska na audjencji u Hoovera.

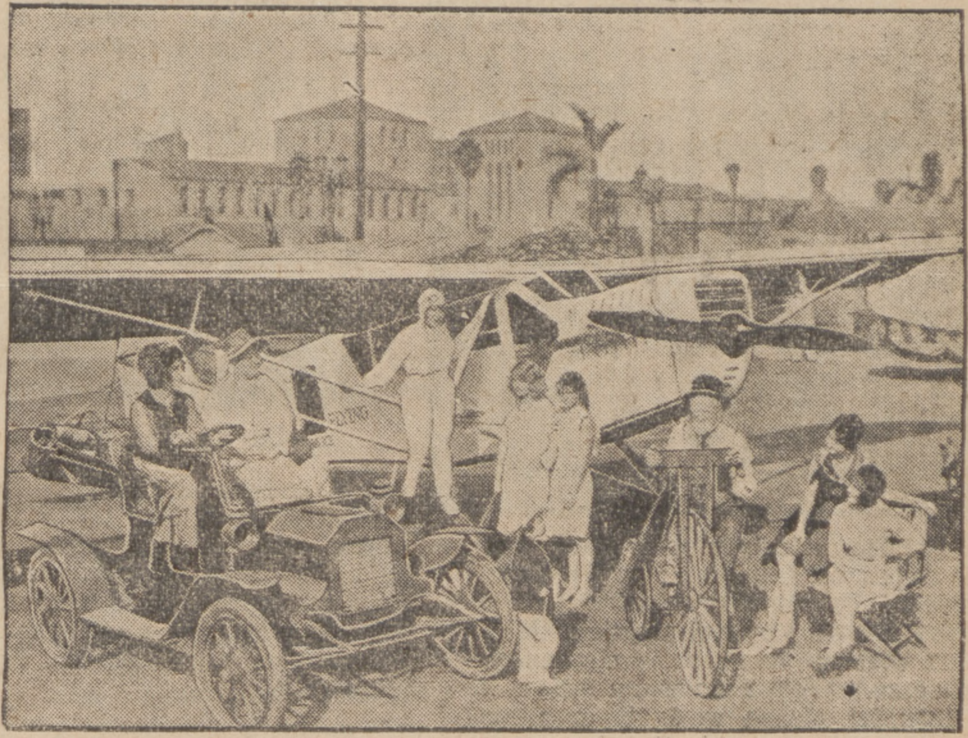
Wielka uczona rodaczka nasza Skłodowska bawiła w Ameryce i była wszędzie nietylko serdecznie ale również zaszczytnie przyjmowana. Owen O. Young zamianował Skłodowskę członkinią najstarszej wszechnicy amerykańskiej i nadał jej doktorat honorowy. W darze otrzymała 60 tys. dolarów na zakupno 1 gramu radu w celach dalszych badań i doświadczań naukowych. Przed odjazdem została pani Curie-Skłodowska przyjęta w audjencji przez prezydenta Stanów Zjedn. Półn. Ameryki Hoovera.

Esmond Ovey,

angielski ambasador w Moskwie, urodził się w roku 1879. Esmond Ovey uchodzi w Anglji za najlepszego znawcy nietylko języka, ale również charakteru i zwyczajów ludu rosyjskiego.

Komunikacja dawniej a dziś.

Wystawa komunikacyjna w Los Angeles.

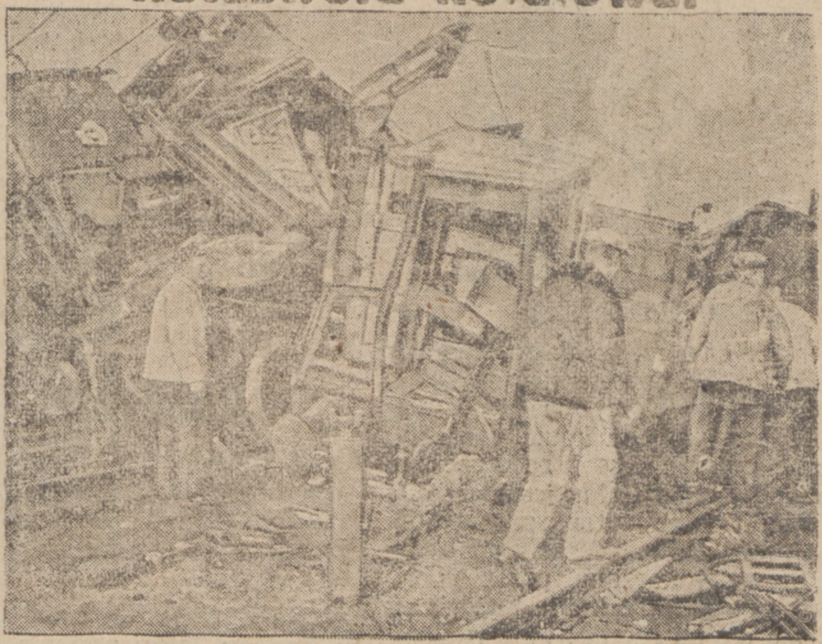
W Los Angeles, miejscu kąpielowem miljonerów amerykańskich, pokazywano środki komunikacji znanych od najdawniejszych czasów do dzisiaj. Na obrazku widzimy prymitywny rower drzewiany, pierwotny samochód osobowy i samolot najnowszej konstrukcji, jakich używają ekscentryczne córki bogaczy amerykańskich.

Wśród lwów.

Sławny na cały świat pogromca lwów, kapitan Schneider, poniósł w tych dniach dotkliwą stratę. 18 wspaniałych lwów zdechło mu z przyczyny dotąd nie wyjaśnionej. Przypuszczają, że albo było mięso zatrute, albo też do lwich klatek dostał się gaz oksydujący.

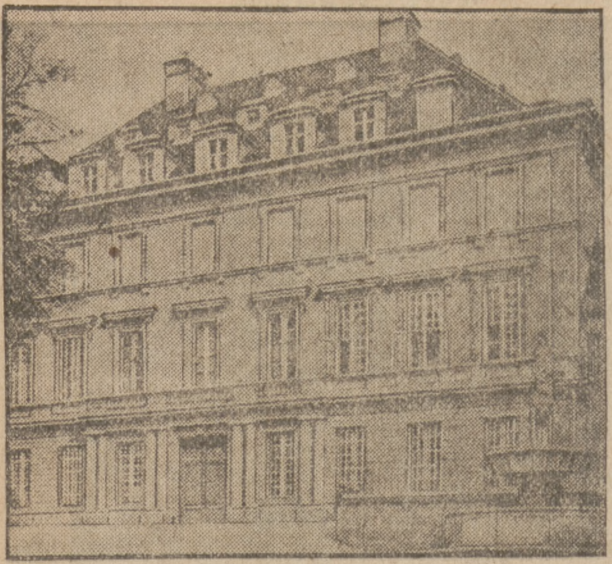
Katastrofa kolejowa.

Miejsce katastrofy przed wjazdem na głównej stacji w Dessau.

Pociąg osobowy, jadący z Magdeburga, zderzył się z pociągiem towarowym. 5 osób zostało na miejscu zabitych, większa liczba ciężko rannych. Konduktor, który katastrofę zawinił, powiesił się z obawy przed karą.

Siedziba międzynarodowego banku reparacyjnego.

Gmach „zum Kirsgarten“ w Bazylei, oddał magistrat bazylejski do dyspozycji międzynarodowego banku reparacyjnego. Gmach ten wybudowany w roku 1782-85 należy do najpiękniejszych budynków bazylejskich.

Islandja dąży do pełnej niezawisłości.

F. Thorhallson, prezes min. islandzkich.

Parlament islandzki (Althingi) składa się z 44 posłów.

Islandja zawarła w r. 1918 z Danją układ zwierzchnicy, mocą którego uznawała nad sobą władzę zwierzchniczą Danji. Układ ten miał obowiązywać do 1940 roku. Atoli, ponieważ Islandja będzie w następnym roku 1930 obchodziła 1000-lecie istnienia swej państwowości, przeto rząd i parlament islandzki czynią przygotowania, by w porozumieniu z Danją układ zwierzchniczy zastąpić sojuszniczym, któryby przyznawał Islandji te same prawa jakie ma Danja, by Islandja mogła 1000-letni jubileusz obchodzić jako wolne i zupełnie niezależne państwo.

Zaduszki w Anglji.

Pamięci poległych w wielkiej wojnie światowej żołnierzy złożył premjer angielski **Macdonald** w towarzystwie **Llyod Georga** i byłego premjera **Baldwina** wieniec na grobie nieznanego żołnierza. Wobec majestatu śmierci i wieczności cichną w Anglji wszelkie przeciwieństwa partyjne i polityczne.

Sir Ronald Lindsay,

nowy ambasador angielski w Waszyngtonie urodził się 1877 r. Po ukończeniu nauk uniwersyteckich poświęcił się karjerze dyplomatycznej i począwszy od roku 1905 zajmował różne stanowiska w służbie dyplomacji zagranicznej w Ameryce, Francji i Niemczech.

Opieka nad uchodźcami z raju sowieckiego w portach niemieckich

Wspólny obiad.

Abdul Muhsin Bej,

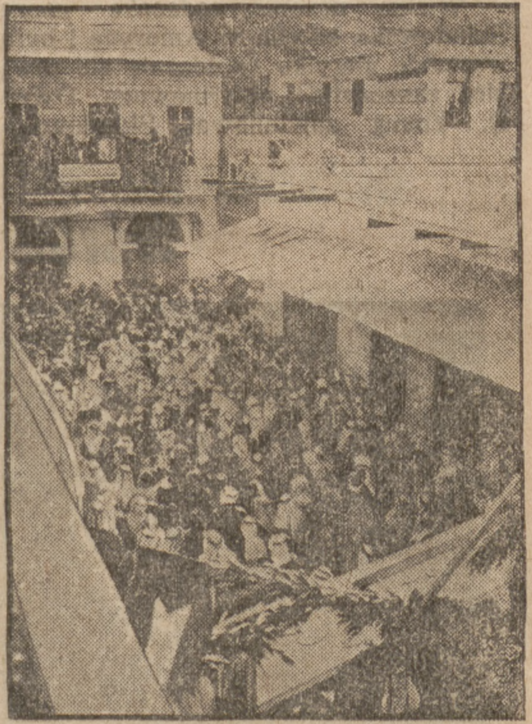
prezes ministrów rządu Iraku, popełnił samobójstwo. W pozostawionym liście do syna swego Ali'ego uskarża się Abdul Muhsin, że powikłane stosunki polityczne wpędzają go przedwcześnie o grobu. Państwo Iraku jest zawisłe od Anglji. Trudne zatem stanowisko prezesa ministrów. Współpracując z Anglją, bywa oskarżany przez narodowców jako zdrajca kraju. Każde zaś odchylenie się od Anglji bywa w Londynie podejrzewane jako knowanie tajnych spisków przeciwko panowaniu angielskiemu.

Największy i najwyższy hotel świata.

Nowo wykończony hotel „New York“ w Nowym Jorku zostanie 15 grudnia uroczyście otwarty. Hotel jest 43 piętra wysoki i ma 2500 pokojów. Koszta wybudowania tego olbrzyma wynosiły 25 miljonów dolarów czyli 100 milj. marek albo 200 miljonów złotych polskich.

Rozruchy palestyńskie.

Arabowie syryjscy demonstrują w publicznych masowych manifestacjach przeciw deklaracji Balfoura (b. premjera angielskiego), przyznającej Palestynę jako wyłączną własność ziemską sjonizmowi żydowskiemu. Rozruchy arabskie ponawiają się nietylko w Palestynie, ale w całej Azji Mniejszej aż do granic Indyj brytyjskich.